

DOMOVINA

Upravištvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za turestanje: četrtletno 7,50 Din, polletno 14 Din, celoletno 28 Din; za izvenstanje: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun pošte hranilnice, poštnice v Ljubljani, št. 10.711

„Domovina“ za naročnike in naročniki za „Domovino“

Nagrade za najmarljivejše nabiralce novih naročnikov — Vsem, ki ne poravnajo zaostale naročnine, se bo pošiljanje „Domovine“ brezpogojno ustavilo

Leto se bliža svojemu koncu in znova se obračamo na Vas, prijatelji in prijateljice našega lista, da nam pomagate pridobivati novih naročnikov in naročnic. Iz neštevilnih pism, ki smo jih prejeli tekom leta, odmevajo laskave besede:

«Domovina» je najprijetljivejši časopis!
«Domovina» je najboljši slovenski tednik!

Storili smo vse, da je bil sloves «Domovine» res vse leto opravičen. Zato našim prijateljem in prijateljicam ne bo težko hvaliti časopisa, ki hvalo v polni meri zasluži; zato jim ne bo težko dobiti novih naročnikov — novih prijateljev «Domovine».

Čim več bo naročnikov in naročnic, tem boljši bo časopis in v tem večji meri bo ustrezal potrebam in zahtevam «Domovinarjev». Že danes lahko obljubimo, da bo «Domovina» v bodoče prinašala še zanimivejše štivo, a bo vendar

naročnina ostala neizpremenjena.

Letno 30 dinarjev lahko pogreši vsakdo. Za malo vsoto 30 dinarjev (za pol leta 15 Din, za četrto leta 7 Din.50 par) imate vse leto štivo za razvedrilo, informacije in pouk ter zraven še prilogo s slikami. Naročnina tudi ne more biti ovira, da se ne bi mogli dobiti številni novi naročniki. Naj se naši prijatelji in prijateljice žrtvujejo in napnejo vse sile, da dobi vsakdo

najmanj enega novega naročnika.

Ponos vsakega «Domovinarja» bodi delo za pridobivanje novih naročnikov. Da poživimo to akcijo, smo sklenili

najmarljivejšim nabiralcem in nabiralkam novih naročnikov dati lepe nagrade.

Kakšne bodo te nagrade in pod kakšnimi pogoji se bodo dobile, bomo objavili v naslednjih številkah.

Sedaj pa še nekaj o naših naročnikih-zamudnikih, pri katerih ničesar ne zaleže ne tepa ne huda beseda.

Ker je «Domovina» storila svojo dolžnost, bi jo morali tudi naročniki,

ki bi morali redno poravnavati naročnino, kakor so redno dobivali «Domovino» z obilnim zabavnim in poučnim štvom. Veliki so stroški za tisk in vzdrževanje lista, a naročnina je neznatna. Toda še te neznatne naročnine ne poravnajo vsi, pač le iz brezbržnosti in malomarnosti, saj vsota, za katero ne dobiš niti dveh litrov dobrega vina, ne more prav nikomur povzročati preglavic.

Spričo take neodpušljive malomarnosti in velikih stroškov, ki jih povzroča izdajanje našega obsežnega lista,

bomo ustavili «Domovino» brezpogojno vsem, ki še letos ne poravnajo zaostale naročnine.

Tu ne velja nikak izgovor! Zamudniki, sedite za mizo, napišite položnico in pošljite denar za zaostalo naročnino. Naj ne bo ta opomin zaman!

H koncu še enkrat: **Nabirajte novih naročnikov, plačajte zaostalo naročnino! To bodi Vaš odgovor na vse nesramne laži in nizkotne napade na Vaš in naš časopis, ki je bil ter ostane Vaš pošten in dober prijatelj!** Biti naročnik ali naročnica «Domovine» bodi vsem v ponos!

Novi proračun in davki

Predlog novega državnega proračuna predvideva povečanje izdatkov in izkazuje primanjkljaj — Novi proračun je izdelan na stari davčni podlagi, zato se smatra, da vlada sploh nima resnega namena izenačiti davke — Primanjkljaj v proračunu se bo pač moral pokriti z novimi davčnimi bremenmi

Finančni minister dr. Bogdan Marković je predložil Narodni skupščini zakonski predlog državnega proračuna za leto 1978/79. Po tem predlogu znaša celotna vsota izdatkov 11 milijard in 592 milijonov dinarjev, celotna vsota dohodkov pa 11 milijard in 555 milijonov dinarjev, tako da se izkazuje primanjkljaj 37 milijonov dinarjev. Poleg tega je finančni minister po členu 2. finančnega zakona dolžan nakazati oblastnim samoupravam vsoto preko 173 milijonov dinarjev, tako da znaša **skupni primanjkljaj 210 mili-**

jonov dinarjev. Napram sedanjemu proračunu so izdatki v novem proračunu povečani za preko 325 milijonov dinarjev.

Razočaranje nad novim proračunom je vsesplošno in tudi vladni poslanci neugodno ocenjujejo proračun, kajti finančni minister je z veliko reklamo napovedoval zmanjšanje izdatkov za celo milijardo. Zgodilo pa se je nasprotno: izdatki so se povišali in celo primanjkljaj kaže novi proračun.

S čim naj se ta primanjkljaj pokrije? Jasno je, da bo vlada iskala kritje v novih davčnih

bremenih. Sploh je očividno, da vlada nima resnega namena izenačiti in znižati davčna bremena, saj je novi proračun izdelan na stari davčni podlagi in ne upošteva davčnega zakonskega predloga, sprejetega te dni na seji ministrskega sveta.

Vlada skuša ustvariti videz, kako se ji mudi z izenačenjem in znižanjem davkov, vendar naš izkušnje uče, da bomo še morali čakati na izpolnitev naših pravic, ki nam gredo po pisanih in prirodnih zakonih. Vse te številke proračunskega predloga nam kažejo, da ni upati na omiljenje davčnih bremen, pod katerimi se ruši prečansko, zlasti slovensko gospodarstvo.

Vsi protesti iz Slovenije nalete na gluha ušesa celo pri lastnih zastopnikih klerikalcih, ki sede v vladi in plešejo, kakor jim žvižgajo radikali, in radikali žvižgajo tako, da je samo v korist njihovih volilcev v Srbiji, če se davki čim pozneje izenačijo. Po zaslugi klerikalcev, ki bi si lahko dobili v vladi odločnejšo besedo, se to nujno vprašanje, ki bi že moralo biti rešeno, neprestano zavlačuje. Finančni minister je v Narodni skupščini že predložil zakon o neposrednih davkih in je skupščina soglasno sprejela **nuičnost tega zakonskega predloga.** Kako dolgo se bo zdaj reševalo izenačenje davkov? Vprašanje izenačenja davkov bi moralo biti že rešeno z uveljavljenjem novega proračuna, saj je po devetih letih gotovo že čas, da se te krute krivice, ki jih mora trpeti prečanstvo, končno veljavno odpravijo.

Samostojnim demokratom!

Dan stranke se bo vršil v vsej državi v nedeljo dne 4. decembra.

Vsi naši prijatelji morajo ta dan posvetiti zbiranju prispevkov za Samostojno demokratsko stranko.

V času, ko naša mlada demokracija vstaja k obrambi osnovnih človeških in političnih svoboščin in spoštovanja narodne volje, je Samostojni demokratski stranki bolj kakor kdajkoli potrebna gmotna pomoč njenih prijateljev. Življenje strank zahteva dandanes ogromne gmotne žrtve. Delo na organizaciji stranke, volilna agitacija, strankarski tisk, brošure, letaki in podobno, vse to stane ogromne vsote denarja.

Za našimi nasprotniki stoje banke in razni fondi. Naša stranka pa se vzdržuje samo s požrtvovalnostjo svojih članov. V tem je tudi največje jamstvo za njeno popolno neodvisnost, v tem obstoja možnost, da SDS izvaja čisto in pošteno narodno politiko.

Dne 4. decembra mora vsak zaveden samostojni demokrat pokloniti svoj prispevek za stranko. Ne sme biti niti enega našega prijatelja, ki se ne bi spomnil svoje stranke vsaj s skromnim darom. Ta dan mora biti revija strankarske zavesti in moči vseh njenih članov. Kdor pa ne bo izvršil svoje dolžnosti, bo lahko upravičeno smatran, da ni iskren naš prijatelj.

Pozivam vse krajevne odbore stranke, da takoj skličejo svoje seje in da sklepajo o organiziranju strankarskega dne. **Prepuščeno**

je njihovemu sklepu, da po krajevnih razmerah izvedejo primerno organizacijo.

Samostojni demokrati! Dne 4. decembra izvršite svojo dolžnost napram stranki!

Svetozar Pribečević,
predsednik SDS.

Občinske volitve v mariborski oblasti

Lepo naraščanje naprednih glasov in padanje klerikalnih — Vedno večji odpor proti klerikalizmu

V mariborski oblasti se vrše občinske volitve. Dosedanji izidi prikazujejo, da tudi med podeželskim prebivalstvom vedno bolj narašča odpor proti klerikalnemu samosilstvu. Proces razkrajanja SLS gre svojo pot in bo dovedel prej ali slej do poloma tiste SLS, ki misli, da ima patent na večino v Sloveniji.

Razočaranje večine slovenskih volilcev zaradi neuspehov klerikalne politike, ki je žela od prevrata dalje same polome, je tako veliko, da prihaja do izdatnega izraza tudi pri občinskih volitvah, kjer sicer gre le za domače občinsko gospodarstvo in ne za velika politična vprašanja.

Današnja velika davčna brmena imamo predvsem po krivdi SLS, ki je v Narodni skupščini izgubljala čas za prerekanje o avtonomiji, namesto, da bi usmerila svojo politiko na gospodarsko polje in zahtevala izenačenje vseh pravic in dolžnosti jugoslovenskih državljanov. Kakor so bili klerikalni poslanci, večinski zastopniki Slovenije, v Narodni skupščini malomarni glede davčnega vprašanja, tako vidimo slabo gospodarstvo tudi v posameznih občinskih odborih, v katerih je imela večino SLS. Ogromne doklade so v posameznih občinah popolnoma nepotrebne, kakor je bila nepotrebna na pr. prezidava župnišča, župnijskih hlevov in tako naprej.

Človeka, ki pozna razmere v podeželskih občinah, ne preseneča naraščajoči odpor kmetovalcev proti farovski občinski politiki, zaradi katere morajo občani šteti lepe novce.

Dopisi v klerikalnem časopisju, zlasti v «Domofubu» in «Slovenskem Gospodarju», nam govore, kako obupen boj bije SLS, da bi se vzdržala na površju po naših občinah. Laži, spletke in nasilje, ki je sedaj tem lažje, ker je SLS vladna stranka, naj služijo obdržanju moči. Vsa ta sredstva sicer zadržujejo večji porast naprednih glasov, a ne morejo zadržati počasnega razkrajanja klerikalne sile.

Naj navedemo li koncu še nekaj znanih rezultatov zadnjih občinskih volitev:

Vransko: naprednjaki 130 glasov (11 mandatov), SLS 82 glasov (6 mandatov); **Celje okolica:** SLS 487 (13), naprednjaki 219 (5), socialisti 313 (8), bernotovci 38 (1), radikali 68 (2), Nemci 163 (4); naprednjaki s socialisti imajo torej večino proti klerikalnem; **Frankolovo:** naprednjaki 140 (12), SLS 66 (5); **Nova Cerkev:** naprednjaki 83 (9), SLS 79 (8); **Dobrna:** SLS 179 (10), opozicijska SLS 140 (7); **Sv. Pavel pri Prebodu:** naprednjaki 227 (12), SLS 182 (9), socialisti 77 (4); **Pozzela:** SLS 213 (11), SDS 122 (6); **Vojnik:** Nemci in klerikalci 70 (5), napredni obrtniki 15 (1), SDS 47 (3); **Grize:** SDS 82 (3), SKS 38 (2), SLS 112 (5), socialisti 75 (3), komunisti 82 (4); **Sv. Rupert:** SLS 179 (14), SKS 47 (3); **Grajska vas:** naprednjaki 40 (4), SLS 29 (3); v **Tolstem vrhu** je bila izvoljena napredna gospodarska lista, ker sta bili obe drugi listi razveljavljeni; v občinah **Loče, Zreče in Zbelovo** je bila vložena le po ena kompromisna lista in so volitve zato odpadle; v **Vitanju** so združeni Slovenci dobili večino proti Nemcem. Prav zanimivo je, da se tudi pri občinskih volitvah v Prekmurju pojavlja krepak odpor proti SLS. Podrobni rezultati prekmurskih volitev nam še niso znani; ve se le, da je SDS lepo napredovala. Občinske volitve v mariborski oblasti se nadaljujejo v nedeljo in še v decembru. Nedvomno bodo klerikalci še v marsikateri občini doživeli razočaranje. Vse po zaslugi!

Pri sodišču.

Sodnik (znanemu potepinu): «No, vas pa že dolgo nisem videl.»

Potepin: «Naj mi oprostite, gospod sodnik, bil sem bolan...»

Politični pregled

Naša prijateljska pogodba s Francijo je najhujše razburila

Italijo, kateri so prekrizani računi,

saj imamo sedaj močnega zaščitnika, ki nas bo podpiral v borbi proti italijanskemu izzivanju. Italijanski fašistični izzivači naravnost na nesramen način hujskajo proti jugoslovensko-francoskemu prijateljstvu in v svoji fašistični omejenosti ne vidijo, da jih sedaj ves svet pravilno ocenjuje: kot nestrpne izzivače, ki bi nas radi videli slabe, da bi izzvali z nami vojno in nam odtrgali še kos naše zemlje z našimi ljudmi. Ni jim še namreč dovolj barbarskega in srovega divjanja nad našimi zaslužjenimi rojaki v Julijski Krajini!

Kot pravcati svetovni kulturni škandal se slišijo vesti

o velikih demonstracijah v Italiji proti Jugoslaviji in Franciji.

Kaj je italijanski narod res izgubil vsak čut za poštenost, da danes, ko italijansko časopisje neprestano vleče lajno o tisočletni italijanski kulturi, ne vidi krivičnosti takih demonstracij, katerih jedro je enostavno razočaranje, da je sedaj ohlajen njihov pohlep po jugoslovenskem ozemlju in jim onemogočen barbarski rop tujih dežel, kjer Italijani niso ničesar izgubili.

Vse te demonstracije večinoma mladih ljudi po italijanskih mestih

je italijanska vlada umetno uprizorila,

kar je tem večja sramota. Oficiozni italijanski listi nemoteno hujskajo prebivalstvo proti Jugoslaviji in Franciji in napovedujejo skorajšnje «odrešenje» Dalmacije, daš v Dalmaciji živi komaj nekaj stotin Italijanov, in še ti Italijani so večinoma poitalijančeni Hrvati.

Prijateljska pogodba med Jugoslavijo in Francijo

je uplivala tudi na naše sosede,

ki so začeli položaj gledati z drugimi očmi. Zato se nam je začela zopet prijaznejše bližati Grčija, a v Albaniji je nastal oster veter proti osovraženi Italijanom, ki se vsilju-

Soteščan:

Tajnosti grajskega stolpa

(Povest iz davnih časov.)

(Dalje.)

«Zaupaj, spokornik,» ga je potolažil. «Ne pričakuj pa rešitve v prazni domišljiji, išči jo v čudodelstvu, katerim si se uslužil.»

«Bogastvo, srebro, zlatina!» je jeknil in plosknil z rokama. «Pokaži mi čudodelno tvarino, ki me bo pozlatila in postavila nad oblake.»

«Samo po skrivnostnem izdelovanju zlata je mogoča tvoja rešitev. Tukaj je skrita tista čarodejna moč, ki vse omami in premaga, tudi tajno sodišče se ji ne more upirati.»

«Povedi me v to skrivnostno svetišče, moj zaveznik. Omagal sem na potu, pogled, kako sem izmučen od prestanega napora. Noč in dan sem bil pri delu, vid mi je opešal in spomin me je zapustil, vse moje misli so ostale na površju in se nočejo poglobiti. Ti imaš pa sredstva, s katerimi lahko čaraš in čudeže delaš, kadar je potrebno in koristno.»

«Kar znam jaz, boš delal tudi ti po mojem navodilu,» mu je zadržil in pomagal na noge. «Seznaniš te, bom s pripomočki, ki bodo vse tvoje misli in želje izpreminjali v zrela dejanja.»

«Kolikokrat si mi jih že obljubil,» je baron narahlo ugovarjal. «Zakaj vedno odlašaj, kot bi me imel za norca, ko je vendar vsak hip zame tako dragocen? Tajno sodišče ne bo več čakalo; jutri že lahko pridejo — zakrin-

kani odposlanci in vderejo v moje bivališče. Pred dnevi sem slišal opomin; takrat bi bil še lahko pobegnil, a danes je prepozno, ker so preganjalci že pred vrati. Tako daleč me je privedlo tvoje odlašanje.»

«Kar sem obljubil, bom izpolnil; dam ti častno zadržilo.»

«Seveda boš izpolnil — takrat, ko me bo krvnik že zamajal. Kaj mi bodo koristile tvoje obljube, kadar bo zapečatena moja usoda!»

Romar se je delal, kakor da ga je užalilo baronovo nezaupanje. «Sam si gospodar svoje usode,» je zavrnil njegove očitke. «Na tebi je, kakšna bo tvoja bodočnost.»

«Pa tudi na tebi, mogočni zaveznik. Uvedi me v tajnosti čarodejnega zlatarstva, preden me doseže roka pravice.»

«Preden ho solnce vdrugeč zatonilo, te povedem do smotra v obljubljeni deželo.»

«Čemu vendar odlašaj, kar bi bil lahko izpolnil takoj ob prvem sestanku.»

«Zato, ker nisi ustregel vsem pogojem. Ali se jih več ne spominjaš?»

«Obljubil sem ti pokorščino in zvestobo, za katero nisem zahteval drugega, kakor da ne škoduješ moji edinki zavoljo razkritega zločina.»

«Hm,» je čarodelec pokašljaj v navidezni zadregi. «Ampak brez nje ne bova nič dosegla, tega ti menda še nisem povedal.»

«Rekel si, da me popelješ samega do kamna modrosti. Zdaj se mi umikaš...»

«Saj bi te popeljal, toda tedni in meseci bodo minuli, preden prideva do zaklada. S

sodelovanjem Gizela pa bi prehitela ovinke še pred solničnim zatonom.»

Baron je ljubil Gizelo, čeprav ni maral njenih opominov. Vsi njegovi občutki so bili izliti v eno samo željo po skrivnostnem bogastvu, vendar se jo je bal potegniti v vrtnice svoje hudobije. Indijca je jezilo njegovo pomisljanje, ki je zavlačevalo začrtano maščevanje. «Poslušaj!» ga je opozoril in navidezno vztrepetal. «Ali si slišal?»

«Sove ječljivo v podstrešju,» je plašno odvrnil.

«Nikar se ne varaj,» se je pomenljivo vzravnal. «Ali veš, kaj si slišal?»

«Vabilo tajnega sodišča...? So že tukaj — poslušaj rožljanje verig! — vrata so zaškripala — po stopnicah odmevajo koraki — iščejo me — reši me, prijatelj!» — Bolesno je vzdihnil zločinec pred črnimi slutnjami ter si je obrisal znojno čelo.

«Ali se hočeš rešiti? Zadržič ti stavim to vprašanje.»

«Gizela me ne more oteti,» je dvomil o zaveznikovem predlogu. «Odkod naj mi prinese rešitev — slabotna ženska?»

«Tega ti ne izdam, dokler mi ne potrdiš, da soglašajš z mojim sklepom. Hiti, ako hočeš uiti, zdajzdaš te bo dosegla roka pravice. Pomoč pa je na poti in čaka, ali jo boš sprejel, ali odklonil. Požuri se, prijatelj, zakaj jaz te moram zapustiti; ako me najdejo tukaj, bova delila usodo.»

Baron je trepetal kakor list na drevesu ob viharju. «Kaj mi je storiti?» so mu šlepetali zobje. «Pogubno je za dekleta, ako ga zapletem v svoje mreže.»

jejo Albancem za zaščitnike, dasi jih ni nihče prosil za to.

V Beogradu se sedaj pripravlja razprava o novem proračunu za leto 1928./29.,

katerega načrt je predložil finančni minister dr. Marković te dni Narodni skupščini. Izdatki so po tem načrtu povečani napram lani na 11 milijard 592 milijonov dinarjev, a celotni primanjkljaj znaša 210 milijonov dinarjev.

Primanjkljaj se bo moral kriti, in to pač s povečanimi davki. Zato

nimamo upanja, da bodo davki kmalu izenačeni in zmanjšani,

dasi je bila soglasno sprejeta nujnost zakonskega načrta o neposrednih davkih, ki ga je finančni minister istočasno s proračunskim predlogom predložil Narodni skupščini. Novi proračun, sestavljen na stari davčni podlagi, nam po svojih številkah ne nudi upanja v skorajšnje uveljavljenje davčnih enakosti in olajšav.

V Južni Srbiji bolgarski komitaši še vedno ne mirujejo in so te dni zopet izvršili atentat, in sicer so položili

deklenski stroj na progi Skoplje—Kumanovo.

Pri eksploziji se je poškodoval le zadnji del tovornega vlaka, ki je vozil živino iz Skoplja. Promet je bil začasno ustavljen. Domneva se, da je atentat izvršila komitaška trojka, ki je pred kakšnimi 20 dnevi prešla na naše ozemlje. Orožništvo odločno zasleduje atentatorje v vseh smereh in je upati, da jih bo zasledilo.

DOPISI

JEŽICA. V nedeljo 27. t. m. bo priredil naš Sokol v svoji dvorani v Stožicah gledališko predstavo. Igrali bodo tridejanko veseloigro «Vozel». Začetek ob 8. uri zvečer. Kdor se želi zabavati, naj pride pogledat in poslušat. — V četrtek 1. decembra na praznik ujedinjenja bo imel Sokol prireditve v deklamacijami, petjem, telovadnimi točkami in zaobljubo novih članov. Začetek ob pol 8. uri zvečer. — Na obe prireditvi vabimo občinstvo in vse sokolske prijatelje. Čisti dobiček se

bo uporabil za napeljavo električne razsvetljave, zato se preplačila hvaležno sprejemajo. Dvorana bo tudi zakurjena.

SODRAŽICA. Občinske volitve za občino Sodražico se bodo vršile v nedeljo 27. t. m. Vloženih je 8 kandidatnih list. Samostojna demokratska stranka ima vloženo skupno listo s Slovensko kmetijsko stranko. Naša skrinjica je prva. V naši občini je uresničena ideja kmetijsko-demokratskega bloka ter so se s tem združile vse napredne sile v boju proti klerikalnemu terorju. Naša krajevna organizacija poziva svoje pristaše, da vsi glasujejo za prvo skrinjico. Mnogo naših pristašev je bilo umetno pritegnjenih na druge, nam nasprotnne kandidatne liste, in to seveda na taka mesta, kjer ne morejo biti izvoljeni. Pozivamo naprednjake, da vzdržijo disciplino stranke in korporativno v nedeljo 27. t. m. odidejo na volišče ter oddajo svoj glas v prvo skrinjico. Odbor SDS.

SODRAŽICA. Občinske volitve bodo v nedeljo 27. t. m. in volilni boj je v polnem teku. Stojijo si nasproti v glavnem tri stranke. Močna napredna skupina demokratov in kmetijcev, ki ima skupno listo za vso občino, oficijelni klerikalci imajo svojo razcepljenost na širih listah; dalje imamo še tri liste nezadovoljnih klerikalcev, ki so v hudem boju proti farovski politiki, in jim delajo velike preglavice. Zato ima napredna skupina, katera ima prvo skrinjico, največ izgledov in bo tudi kot najmočnejša izšla iz volilnega boja. Saj jo tudi nasprotniki pozdravljajo, ko vidijo na listi odločne napredne gospodarje, ki bodo umeli voditi občinsko gospodarstvo v blagostanje vseh občanov neglede na njihovo politično pripadnost. Tukaj mora odločevati mirno in trezno gospodarsko delo, ne pa politična razboritost, ki je lastna številnim klerikalcem. Če pogledamo malo v prošlost, nimamo zaznamovati nikakega napredka v občinskem gospodarstvu, katero je sedaj vodila klerikalna večina. In pogled v bodočnost? Ta je na žalost naravnost porazen, ker so se morale povišati doklade na pijače in na direktne davke. Precej tisočev naloženega denarja so darovali cerkvi. Dali so celo brezobrestno posojilo v znesku 20.000 Din. Medtem pa niso imeli smisla za človekoljubne koristi občanov, pri katerih pridejo v poštev res najrevnejši in srednji sloji v občini. Pol leta smo imeli zdravnika, ki je imel beraško podporo, pa

še to so odbili pri zadnji občinski seji kljub ugovoru naprednih odbornikov. Seveda zadenejo posledice ves okraj, kajti zdravnik nas bo te dni zapustil. Ljudje naj imajo samo skrb, kje si bodo odtrgali grizljaj kruha, da bo zgradba cerkve čimprej plačana. Gradbo cerkve je ujela zima. Toliko lepih dni vsega leta ni zadostovalo, da bi bili dokončali. Ostali smo pod milim nebom in nimamo ne nove ne stare cerkve. Okrog nove stavbe je polno navzkriž razmetanega materijala, kar je gotovo višek brezbriznosti.

TRŽIČ. (Smrtna kosa.) Te dni smo pokopali g. Ivana Ahačiča, dimnikarskega mojstra. Pokojnik je doživel 62 let. Udeleževanje se je najbolj pri gasilcih, kjer je bil za svoje 41letno službovanje odlikovan z zlato kolajno za civilne zasluge. Naš Ahačič je bil šaljivec, da nikoli takega. Prepeval je pesmi, ki jih ni znal nihče tako zapeti. Kot zvest gasilec je moral biti pri vsaki gasilski slovesnosti. Čeprav je nosil že šest križev na hrbtu, vendar se je na gasilskih prireditvah rad sukal. Tržič mu bo ohranil blag spomin.

MARIJA GRADEC. Ko so naši klerikalci zaznali, da je gospodarska lista bila vložena, so začeli s poskusi, da bi na kakšen način razveljavili to listo. Obiskali so skoro vsakega posameznega kandidata gospodarske liste ter mu prigovarjali, naj prekliče svoj podpis, češ, da je to nepravilno itd. Seveda njihovo delo ni ostalo brez sadu, ker so kandidate strašili na vse čudne načine, in jih je res nekaj prekdalo, ki pa svojega mišljenja niso opustili. Res, nekaj zelo čudnega je, zakaj se tako bojite nas. G. tajniku povemo, naj se ne muči toliko in naj ostane raje doma, da ne homo mi občani čakali na njega.

SV. MIKLAJ NAD RIMSKIMI TOPLICAMI. Velecenjeni gospod urednik! V našem okraju smo nadvse srečni, ako prihaja med naše ljudstvo redno Vaš cenjeni list «Domovina», od katerega imamo še največ razvedrila. Ker se pa čujejo s strani naročnikov vedne pritožbe, da izostajajo posamezni izvodi «Domovine» in da teh sploh ne dobivajo, prosimo, da se potrebno ukrene, da ne bo nikomur dana prilika, da si osvoji list «Domovino», katera je namenjena za naročnike. Tako si je osvojil 4. septembra t. l. g. Matevž Deželak, posestnik v Ložah in poslanec oblastne skupščine v Ljubljani, kar dva izvoda «Domovine» na pošti v Laškem ter enega ponudil gosposdu M. V., rekoč: «Vzemi 'Domovino', saj itak

«Okleni se smrti ali življenja — pot do skrivnosti čarodejnega zlatarstva pelje po krvi tvoje hčere...»

«Grozovitež!» so se mu zašibila kolena. «Ne sili očeta k umoru lastnega otroka. Ali naj koljem ali ubijam? Sit sem krvi in morilstva.»

«Ali je bolje, ako otrok hrepeni po očetovi smrti? Ti se skrivaš v temo vlažnega zidovja, tvoja nehvaležna hči pa te izdaja in odkriva tvoje bivališče.»

«Ako se bo pregrešila z izdajstvom, jo bom razdedinil in poslal v prognanstvo.»

«Izročila te je tajnemu sodišču...»

«Potem naj umrje kot zločinka. Za tako pregreho ni usmiljenja, ampak kazen.»

«Ovadila te je sodnikom ter jim pokazala bivališče, kjer te bodo zdajzdaj poiskali.»

«Kje je izdajalka?» je ko obseden skočil k vratom. «Jezik ji bom iztrgal in oči izkopal v spomin na njeno hudobijo. Ves izliv moje jeze naj zagrne njeno življenje.»

Hasan ga je prijel za roko, siloma ga je moral zadržati, da mu ni ušel po stopnicah v hčerino stanovanje. «Miruj, Gizela je na varnem,» mu je hladil togoto. «Odretil sem, da so jo zaprli v sobo ter jo zastražili.»

«Izpusti me,» se mu je hotel iztrgati, «sam jo moram kaznovati. Najprej njo in potem bom umoril sebe, vsega naj bo konec, če je bil, cesar bi se kesal na onem svetu.»

tako usojeno. Pusti me, sicer se bom izpoza-

«Ali se hočeš res pogrezniti v pogubo?»

«Saj sem že izgubljen. Daj, da se maščujem nad otrokom, dokler ni prepozno...»

«Povedal sem ti, kje je rešitev. Z zlatom se boš lahko odkupil, ako žrtvuješ življenje svoje edinke.»

Otnar je omahnil na stol kakor premagana zver, ki čaka, da jo denejo v okove. «Kaj naj storim?» mu je grgralo v grlu. «Svetuj mi, mogočni zaveznik.»

«Samo poslušaj me in stori, kar ti bom zapovedal. Vajen sem maščevanja in vem, kako ga je treba izpeljati.»

Baron se je navidezno pomiril, vendar so se mu še vedno krčile roke — dokaz, da še ni prejel popolnega zadoščenja. To je opazil Indijec ter mu je zabičil: «Svarim te, plemeniti prijatelj, premagaj svojo maščevalnost, zakaj samo po mojih navodilih boš prišel do smotra.»

«Saj sem ti vdan — z dušo in s telesom te poslušam — prepuščam ti svojo voljo, svoj razum in mišljenje.»

«Poslušaj, kaj ti bom povedal: ako je Gizela zakrivila izdajstvo, naj izgubi življenje; prvič zasluži tako zločinstvo najostrejšo kazen, drugič pa tudi veda, katero iščeš, kliče po njeni smrti. Odkril sem čarodejno sredstvo, ki bo vse pozlatilo in prečaralo v zlatino. Treba mu je še tvarine za pospešitev in ojačenje delovanja — tri kapljice krvi iz srca tvojega edinega otroka in čarodejna snov bo popolna. Pomisli, samo tri majhne kapljice za vso srečo, čast in bogastvo!»

Orlovčanu je vztrepotalo staro telo kakor bilka v viharju; dolgo je stikal za čudežno spojino in zdaj jo je našel v krvi svoje edinke. Zagledal je pred sabo ogromne kupe zlata,

toda za vsakim je ždela smrt, čije okostje se je iztegovalo za nedolžnim plenom.

Zapeljivec je poznal njegovo omahljivost ter mu je priskočil na pomoč. Peljal ga je k linici ter mu pokazal zvezdo na jasnem nebu. «Ali jo vidiš?» ga je omamljal. «Sreča, čast in bogastvo je zapisano v njenem čarobnem migljanju.»

«Kaj pa umor?» je počasi izgovoril.

«Umor je temelj, na katerega boš zidal.»

«Hitiva, da ne bo prepozno. Bodiva oprezna.»

«Edina ovira bi bila — tvoja nestanovitnost...»

«Ne razumem te, moj zaveznik.»

«Bojim se, da ne boš vztrajal na pravi poti... Videl boš njeno nežno obličje in slišal milo prošnjo za prizanehanje; vse to te bo ganilo, da ji boš odpustil in pozabil.»

«Nikoli, prijatelj! Rajši se vržem iz stolpa v prepad, kot da bi ji izkazal najmanjšo milost. Izdajalska hči je oskrnila moje ime, zato naj pogine, moje srce je okamenelo spričo tolike hudobije.»

«Moška beseda. Prisezi! Kje imaš desnico?»

Baron mu je podal desnico, in Hasan jo je stisnil, da je glasno zastokal. Takrat sta skozi odprto okno začula rahel pok, na kar je sinila močna svetloba in ugasnila z isto brzino, kot je nastala.

«Zvezda se je utrnila,» se je zganil vraževerni Orlovčan.

(Dalje prihodnjic.)

ni od naročnika, in to kljub temu, da je bila naslovljena na g. M. Šmita, posestnika v Sv. Miklavžu, pošta Laško. Čegava pa je bila druga, katero si je g. Deželak podpržal, ni znano, gotovo pa je, da je morala biti tudi od kakega naročnika. Vprašamo Vas, gospod urednik, kaj nameravate ukreniti, da se prepreči, da ne bodo v bodoče naročniki Vašega cenjenega lista oškodovani potom g. Deželaka, kateremu svetujemo, da si naroči «Domovino» sam, ako jo hoče čitati. K temu se bomo še povrnili. M. V.

REČICA PRI LAŠKEM. Odkar je oko pravice pograbilo našega župana, se vrši prepir v klerikalnih vrstah, kdo bo v bodoče zasedel županovo mesto. Štejemo si v prijetno dolžnost, da svetujemo, naj se kompetenti SLS obrnejo na uredništvo «Slovenskega Gospodarja, ki naj razpiše to važno mesto v svojem časopisu.

SV. KRISTOF PRI LAŠKEM. V nedeljo 13. t. m. je bila sklicana občinska seja občine Sv. Krištof, na kateri bi se moral končno nastavitvi občinski tajnik. Ker se nahaja župan Josip Sluga v preiskovalnem zaporu, so to priliko brž izrabili pristaši SLS in zahtevali, naj se tozadevno stavi vprašanje na sreskega poglavarja g. Maršiča, ali je dovoljeno, da vodi sejo podžupan, čeprav so se odborniki sklicevali na člen 41. občinskega reda, po katerem sme v odsotnosti župana sejo voditi podžupan. Vrnivši se od g. Maršiča so ti gospodje izjavili, da je g. Maršič mnenja, da je bolje, ako se zaenkrat seja zaradi odsotnosti župana ne vrši. K tej izjavi je odbornik SLS g. Bantan še dodal, da seja pod vodstvom podžupana ni veljavna, češ, da obstoja neki zakon, po katerem so občinske seje kmečkih občin sklepčne samo pod vodstvom župana. Radevedni smo, zakaj potem volimo podžupana, če nima ta pravice v gornjem primeru voditi sejo. Gospodje okoli SLS nam morda lahko pojasnijo to zadevo. Ali mislite odborniki klerikalci, da nam dela zabavo hoditi po 2 uri na občino po prazen nič? Ali se gospodje zavedate, koliko trpi občinska uprava zaradi tega, ker nimamo že tri mesece občinskega tajnika? Prijalo bi Vam, da bi mogli spraviti Deželaka zopet nazaj v občinsko upravo kot tajnika, čeprav Vam je dobro znano, da on ni za to službo sposoben. Sicer pa je bil soglasno odpuščen iz te službe. Mi klerikalno namero dobro poznamo, zato vztrajamo pri tem, da se nastavi na občini kot

tajnik taka moč, ki bo občinskim zahtevam odgovarjala neglede na to, kateri stranki pripada.

POLZELA. Kljub silni agitaciji od nasprotne strani je združila gospodarska lista pri nas nepričakovano veliko število glasov. Dobila je 122 glasov, lista SLS pa 213. Če vzamemo, da so pri zadnjih skupščinskih volitvah dobili klerikalci 299 glasov, vidimo, da so nazadovali za 86 glasov, a naprednjaki so narasli skoro za isto število. Polzela je bila dosedaj znana klerikalna trdnjava in smo na ta uspeh lahko tembolj ponosni. Zavednim volilcem čast in hvala! Laži še niso nikdar dosti zalegle, tako tudi ne pri nas. Danes imamo mi 6 (prej 3) občinskih odbornikov proti 11 klerikalnim. Mi gremo naprej!

SMARJE PRI JELŠAH. Pri nas bodo občinske volitve dne 11. decembra. Tržani imajo popolno zaupanje do sedanjega spoštovanega in priljubljenega župana g. Ivana Gajška, posestnika in trgovca v Šmarju. Nekateri agitatorji pa delajo za politično listo SLS in pravijo, da bo župan g. A. Graner, podžupan pa g. Edo Löschnig. Na dan volitev se bo oglasilo volilcev sto: «G. Graner nam županil ne bo!» — Tudi v okoliški občini pričakujemo pri bodočih občinskih volitvah dober uspeh. Može se zbirajo in posvetujejo, kako bi se zboljšalo gospodarstvo na okoliški občini. Za leto 1927. še dosedaj ni dobila občina doklad, najeti si je morala denar in plačuje drage obresti, ker ni bil proračun pravilno predložen. Za občinsko pisarno plačujejo v Katoliškem domu 3000 Din, prej v trgu so plačevali le 900 Din. Ni drugega sredstva kakor da volijo skrbne in delovne občinske odbornike nepolitične gospodarske stranke. Spoštovani može gg. Skale, Pišek, Fürst, Močnik, Drobne, Taborne in drugi bodo že napravili red.

ZIBIKI. V nedeljo 27. t. m. bodo pri nas občinske volitve. Vložene so bile tri kandidatne liste, ki jih je sreske poglavarstvo vse potrdilo. Prva je SLS (nosilec Ant. Lah, dosedanji župan), druga je Kmetsko-delavska lista (nosilec Tomaž Leber, posestnik in čevljarji mojster), tretja je Gospodarska lista (nosilec Fr. Založnik, trgovec in gostilničar v Zibiki). Klerikalci so se trudili, da bi se vsaj ena teh dveh list razveljavila, ker niso pričakovali, da bi se upal kdo izmed Zibčanov proti njihovi kandidatni listi vložiti še kako drugo. Ko so pa došle potrjene kar tri kandidatne liste, so se silno ustrašili. Kaj so nato storili, bomo po volitvah poročali. Zdaj je potrebno

samo, da vsak volilec, ki s sedanjim občinskim zastopom ni bil zadovoljen, stori svojo dolžnost in pride v nedeljo 27. t. m. takoj po maši na volišče in odda kroglice v drugo ali pa tretjo skrinjico. Prijatelji naprednjaki, potrudite se in privedite tudi svoje sosede in prijatelje ter jih pripravite do tega, da gredo s kroglicami mimo prve skrinjice in jih spuste v drugo, ki je Kmečko-delavska lista, na kateri so kandidatje može, ki jim lahko zaupate. Tretja, to je Gospodarska lista, ima istotako zanesljive može, ki so nam porok, če bodo izvoljeni, da bo občina v dobrih rokah. Oni nam ne bodo napovedovali kazni, če bi sedaj v zimskem času kdo ne šel delat tlako. Dozdaj je bila namreč navada, da se je moralo vsako leto enkrat iti na občinsko tlako, a v zadnjem času so že uvedli dvakratno tlako. Če bo šlo tako naprej, bomo kmalu imeli že vsak mesec cestne tlake. Zato si izvolimo odbor, ki bo znal pametno gospodariti. Ne gre pri teh volitvah baš za izvolitev župana, ampak za izvolitev dobrih odbornikov, ki bodo tvorili kontrolo občinskega gospodarstva. Na dan volitev pokažite s svojo kroglico svojo napredno voljo. Nihče naj ne ostane doma!

SV. TOMAŽ PRI ORMOŽU. Nahajamo se pred občinskimi volitvami. Kakor kaže, bomo imeli ljud volilni boj, katerega so naši klerikalci že začeli v časopisju. V «Slovenskega Gospodarja» smo čitali tako skrupulo, da se nam je dopisnik kar zasmilil. Dopisnik se jezi na dosedanega župana in demokrate, ker so demokrati in razsodni pristaši SLS postavili skupno listo. Dosedanji župan ni hotel pristopiti na klerikalno listo, na kateri je tudi nekdo, ki je bil že v umobolnici in katerega baje hočejo napraviti za župana naše lepe napredne občine. Nadalje piše «Slovenski Gospodar»: «Pokažimo našim nasprotnikom, da še hodimo k sveti maši.» Povemo Vam, da mi demokrati hodimo k sveti maši in izpolnjujemo verske dolžnosti. Zato bo vsak zaveden volilec vrgel kroglico v skrinjico naše liste, na kateri so sami pošten in pametni može. S. B.

SV. PETER NA MEDVEDOVEM SELU. Dolgo se že ni nihče oglašil v «Domovini» iz našega prijaznega kraja. Znak, da živimo mirno življenje, ki ga do zadnjega časa tudi niso motili izraziti politični prepiri. Blížajo pa se občinske volitve in naši sladko mili klerikalci so postali vsem in vsakomur zelo naklonjeni in radodarni.

E. T. A. Hoffmann:

Grofica Pivardierska

(Dalje.)

Končno se je vse pojasnilo drugače, nego je bila markiza mislila ali celo le slutila. Vignan, prokurator parlamenta v Parizu, ji je pisal, da se je obrnil nanj neki policijski poročnik iz Auxerreja, da bi poizvedel, kje se sedaj nahaja markiza Pivardierski, ki da je dolgo časa bival tam, češ, da ima napram njemu neka tamošnja ženska gotove zahteve, izvirajoče iz izvestnih odnošajev.

Markiza doslej ni vedela niti trohice o markijevem bivanju v Auxerreju. Niti eno njegovo pismo ni bilo datirano iz tega kraja. Ta okolnost kakor tudi izvestno razmerje kakršno naj bi bil imel z neko žensko, je vznemirjala markizo. Poizvedovala je dalje in kmalu dognala, da je markiz že zdavnaj dal slovo vojni službi in da je bival v Auxerreju. Tam se je bil zapletel v ljubavno razmerje s hčerko gostilničarja Pillarda, kar mu je tako ugajalo, da je sklenil igrati dvojno ulogo: markiza de la Pivardierskega in krošnjarja Boucheta. To ime in stan si je bil res privzel in se tudi kot tak nastanil v gostilni ljubčinega očeta, ji obljubil zakon in jo nato zapeljal. Šele pozneje se je Pillardovi posrečilo dognati ime svojega zapeljivca.

Čuvstvo pregloboke bolečine in pregreškega srda, ki je zmoglo markizo, ko ji je stopil zaničevani Charost pred oči, čuvstvo, ki je izprva obtoževalo očeta, se je zdaj bolj in bolj obračalo zoper markiza. V njem je

videla onega, ki je bil določen, da dokonča ono, kar je bil začel oče, da namreč razruši srečo njenega življenja. Pozabila je na to, da jo je v markijeve roke dovedlo ne njeno lastno sprideno poželjenje.

Ta srd pa se je prehl v najodločnejše sovražstvo, ko se je markiza prepričala, da je žrtvovala svoje življenje propalci. Morda markiza njej storjene krivice ne bi bila občutila tako živo, da ni spet prišel na plan Charost. Ali more ženska pregnati svojo prvo edino ljubezen iz srca? Ali se more ljubček kdaj spremeniti, postati kaj drugega nego baš ljubček? Tako se je tudi zgodilo, najš glede Charosta spričo njegove znane pobožnosti ni bilo misliti niti na najneznatnejši prestopok zoper še tako strogo dostojnost, kaj šele na zločin. Neutolažljivost spričo nepopravljive izgube je morala sovražstvo napram markizu še povečati. Temu sovražstvu je ob vsaki priliki kar najživahnejše dajala duška. Zatrjevala je, da ji niti na misel ne pride, da bi kakorkoli uveljavila svoje pravice zoper izprijenega soproga, da je ne more zadeti hujša nesreča nego to, da bi se markiz spomnil na vrnitev in da bi ona potem uporabila vsa sredstva, da ga odstrani z gradu Nerbonne. Charost se je zaman trudil, da bi njeno v ljubezni in sovražstvu razburkano srce pomiril ali markizo vsaj pripravil do tega, da bi se v izlivih najhujšega in najstrastnejšega srda krotila.

Markiz je bil skrivaj odšel iz Auxerreja, deloma zato, ker se je naveličal razmerja s Pillardovo, deloma zaradi tega, ker mu je primanjkovalo sredstev, ki bi še nadalje

živel z njimi na tak način, kakor je bil vajen. Upniki so ga trdo prijemali. Zato se mu je zdelo potrebno, da se vrne na grad Nerbonne in si preskrbi denarja.

Na tem potovanju je prijezdil v Bourdieu, sedem ur od gradu Nerbonne oddaljeno vas. Tam je naletel nanj, baš ko je zajtrkoval v gostilni. Človek iz vasi Jeu, po imenu Marsau. Ta je markiza poznal in se je čudil, kako da ga najde tu, ko ima vendar domačijo tako blizu Markiz je menil, da namerava v mraku pod noč presenetiti soprogo. Pri tej vesti se je Marsau tako čudno nakremžil, da je markiz postal pozoren in da je zaslutil nekaj hudega. Marsau, zahulen, hudoben človek je na nadaljnje markijevo vpraševanje pravil brez pridržka, da je prišel v grad Nerbonne medtem nov kaplan, avguštinec Charost, ki se mu mora spovedovati markiza dannadan in uro za uro, da jo torej markiz utegne presenetiti baš pri njeni pobožnosti. Markiza je zadelo kakor blisk, ko je slišal spovednikovo ime. Charost gotovo ni nikdar slutil, da je bila markizu, ki se mu je delal prijatelja, znana njegova tajna, da je bil on tisti, ki mu je vitez Chauvelin zaupal, kako je uničil njega, ki se je hotel vsifiti njegovih hčeri za ljubčka. Slutil ni, da je de la Pivardierski, ki je že takrat imel namen priboriti si markizino roko, pa naj traja še toliko časa, po svoje pripomogel stopnjevat obup ubogega zavrženega mladeniča do take stopnje, da se je odrekel slednji nadi in pobegnil v samostan.

Markiz, ki je sam živel v pregrešni zvezi, je v pregrešek svoje žene tem rajši verjel,

V burji in mrazu plapolajo neke hlačke od hiše do hiše s prijaznim vabilom: «Pujd zrom v garco na en glaz!» Pri kapljici rujnega vinca se prijaznim pivcem razlaga na dolgo in široko, da morajo sedaj izvoliti drugega župana, ker sedanji ni klerikalec in ker se ne da komandirati od raznih klerikalnih veličin. Ti gospodje pripovedujejo tudi, da hoče sedanji župan zidati novo šolo, a previdno zamolčijo, da bi moral g. Cverlin, če bi bila to resnica, sam največ plačati kot največji davkoplačevalec v občini. Tudi ne povedo ti klerikalni junaki, da je razširila tukajšnjo šolo sedanja vlada, v kateri sedijo gg. klerikalci, ter da smo z otvoritvijo četrtega razreda dobili v Št. Petru eno klerikalno učiteljico. Naši Šentpetrčani dobro vedo, da je sedanji župan mož na mestu, da je zmanjšal občinske izdatke na najnižjo mero posebno s tem, da je vršil vsa leta županske posle brezplačno, ni zaračunal občini ne pisarne, ne kuriva, ne razsvetljave itd. Občina, ki je bila prej vedno zadolžena, se je v najhujših povojnih letih pod požrtvovalnim županovanjem g. Cverlina opomogla tako, da ima danes celo prihranke. O vsem tem seveda molčijo. Vemo, kam pes tace molji. Zapomnite si pa, gospodje: Kdor seje veter, bo žel vihar! V «Slovenskem Gospodarju» se zaletava klerikalni dopisnik v posestnika, ki je zagodel odhajajočemu Gomilški v slovo. Visokih procentov pa mora biti ta dopisnik, če je mnenja, da so Šentpetrčani jokali za tem gospodom. Šentpetrčani dobro poznajo klerikalne agitatorje, ki se jim dobrikajo le takrat, ko potrebujejo glasove. Naši možje in fantje bodo šli 27. t. m. na volišče in bodo glasovali za one, ki jamčijo tudi za naprej za dobro gospodarstvo v občini. V občinskem gospodarstvu ne potrebujemo nikakršne politike, nego le pošteno in požrtvovalne odbornike in župana, ki ne bo gledal na to, da bi pri občini kaj zaslužil. Tak vzoren župan pa je bil do sedaj g. Cverlin in v njegovo skrinjico, ki bo prva, bomo vrgli vsi zavedni Šentpetrčani kroglice.

SV. BOLFENK PRI SREDIŠČU. Kakor drugod, je tudi pri nas živalna volilna borba za županski stolček. V vseh občinah hočejo biti klerikalci prvi. Tudi po Vitanju, ki je najbolj napredna občina v naši fari, se jim sline cedijo. Kar na lepem je prišel neki gospod iz druge občine

na pomoč našim vitanjskim klerikalcem in so kar hoteli narediti kompromis ter tako vriniti v odbor več svojih kakor jih imajo navadno. Sreče pa ni bilo. S tega mesta naj bo tudi povedano vsem tistim, ki se delajo za naprednjake, a se družijo s klerikalci iz osebnega sovraštva, da jim je malo za občinski blagor. Pozivajo se vsi trezno misleči volilci, naj ne nasedajo takim ljudem ter naj na dan volitev dajo spet zaupanje še zanaprej našemu marljivemu in poštenemu dosedanjemu županu. Tudi v drugih občinah naše fare ni tako kakor bi moralo biti. Po drugih krajih so se začeli otresati klerikalnega jarma, pri nas pa zopet silijo nazaj v suženjstvo.

PONIKVA OB JUŽNI ŽELEZNICI. Občinska uprava je mati občinskih doklad, zato je važna činiteljica v izrabi davčne moči občinarjev. Ni prvič, da se oglašamo zdaj ob volitvah in zahtevamo občino v napredne roke. Že v poletju smo protestirali, ko se je kar v naglici hotela zidati nova šola. Skoro en milijon kron bi stala in vse naj bi nosili naši davkoplačevalci. Protestirali smo in namera naših klerikalcev je takrat srečno propadla. Vendar namena niso opustili. V staro šolo katoliški dom, novo pa povečati, je deviza njihova. Plačaj pa kmet, delavec, ko nimaš včasih niti za sol! Pravkar se nam iz Beograda obeta, da se bo davčni vijak še bolj navil. Le kje se bo jemalo?! Ali g. Vrečko nič ne vidi, da so mu rojaki obubožani? Saj mu privoščimo izdatno merico dobrot, pa mi moramo tudi živeti. Doslej smo že jadikovali, nova šola bi nas pa sploh upropastila. Ne politika, marveč skrb za golo življenje nam narekuje, da vržemo klerikalce iz občine. Oni so na vladi, davek pritiska, oni so na občini, občinske doklade rasejo. Skoro največ doklad v oblasti plačujemo, pa najbolj slabe ceste imamo. Toda, ne boste! Volilci so izpregledali in Vas je strah. 2. skrinjico bomo volili vsi, kajti občinske doklade se morajo znižati, stara šola se mora popraviti in zadostiti zahtevam oblastev. **Bridka preizkušnja zadnjih let nas bo vodila mimo prve v drugo skrinjico!** Druga je Vaša, Ponkovičani; kdor jo zametuje, sebi tla spodkopuje!

ŠT. VID PRI GROBELNEM. V nedeljo 27. t. m. se bodo vršile po dolgem času tudi pri nas občinske volitve. Sedaj je čas, Šentvidčani, da

pokažete s kroglicami, da hočete v občinskem odboru prave napredne može. Pogledimo se malo v preteklost, kako slabi časi so bili v svetovni vojni. Mi, sedaj mlajši posestniki, možje in mladenci, smo morali biti v strelskih jarkih, a sedanji odborniki so bili večinoma doma in hočejo še naprej brez nas vladati po svoji volji na občini. Naj se pokaže sedaj po dolgem času ljudska volja! Ne pustimo, da bi Metličarjeva lista, ki je politična, imela vseh devet odbornikov kakor do sedaj. Mora priti nekaj novih odbornikov, ki ne bodo v vsem pritrjevali županu. Hočemo v odbor ljudi, ki se bodo upali tudi njemu ugovarjati ter se jim ne bo treba bati, da bi jih Metličar zbrisal iz odbora. Tudi ne pustimo, da bi še naprej delali z nami, kakor bi jim ugajalo, posebno, ker smo morali mnogo pretrpeti, a gospod župan Metličar so sedeli doma na toplem. Mi smo morali zmrzovati v strelskih jarkih, ko so se tudi nekateri odborniki doma na toplem smejali trdi zimi. Ti ljudje bi še radi nadalje imeli glavno besedo v občini. Zato je pogumno naprej, da bo imela 2. skrinjica (Skupna gospodarska lista) zelo mnogo kroglic. Mi ne poznamo politične zagrizenosti. Videti hočemo tudi mi, kako se dela na občini, imeti hočemo vsi enake pravice. Tudi uradne ure se bodo morale držati. Občina mora iti vsakemu občanu v vsakem oziru na roko. Nočemo tega, da bi gospod delal shod pred cerkvijo na občinskem kamnu in nam bral levite. On nima drugega dela kakor prebrati, osebnosti pa naj pusti pri miru, sicer se bomo drugače pomenili. Pokažimo, da se nikogar ne bojimo in občina nikakor ne bo propadla, če ne bo Metličar več župan. Prepričani smo, da bodo novi odborniki bolje delali v prid občine kakor stari, ker so na novi Skupni gospodarski listi samo ugledni možje, ki ne bodo poznali političnega sovraštva. Na delo torej za blagor občine. Poskusimo sedaj v 2. skrinjico, ker na tej listi so zastopane vse stranke in je nepolitična!

CERŠAK. Občani iz Ceršaka, pozivate se vsi, ki imate volilno pravico, da pridete 4. decembra na volišče h g. Staneju in napravite konec slabemu občinskemu gospodarstvu. Spustite vsi kroglice v prvo skrinjico, kajti v prvi je sloga, mir in red. Na prvi listi kandidirajo sami

ker je vedel, kakšen vtis je bil napravil nanjo Charost v mladosti. Čutil se je osramočenega po njem, od kogar mu je pretela nevarnost, da izgreši svoj cilj. V skrajni nejevolji je vzkliknil: «Ha, tega hinavskega popa bom že znal najti! Potem pa moje življenje proti njegovemu!»

Naključje je hotelo, da je baš v trenutku, ko je marki izustil te besede, stopila v gostilno neka dekla z gradu Nerbonne. Ta dekla, ki je markija poznala še kot otrok in često slišala trditi markizo, da bi bila vrnitev njenega soproga zanj največja nesreča, se je silno prestrašila. Zdirjala je na grad in povedala markizi, koga je videla in kaj je slišala.

Bilo je ravno na praznik Marijinega vnebovzetja, žegnanje na gradu. Zjutraj je bil Charost opravil slovesno mašo, popoldne pa večernice. Ker je bil oni mali krog sosedov, ki smo ga bili že prej omenili, baš zbran pri markizi, je prosila kaplana, naj ostane ta večer pri njih.

Kakor je tudi poročilo markizo pretreslo, se je vendar toliko obvladala, da ni mogel nihče opaziti čisto nič, najmanj pa duhovnik, ako je prav vedela, da je ogroženo njegovo življenje. Čisto na tihem je dala poklicati dva moža, ki se je lahko zanesla na njuno zvestobo in pogum. Prišla sta oborožena, eden s puško, drugi s sabljo, a markiza ju je odvedla v kabinet poleg obednice.

Bili so skoro pri kraju z večerjo in markiza je že menila, da marki ne bo izpolnil svoje grožnje, ko je nenadoma stopil v dvorano.

Vsi so vstali in dajali duška svoji radosti spricho nenadnega markijevega povratka.

Zlasti je pa še na vso moč zagotavljal markiju Charost, kako zelo blagoslavlja usodo, ki mu je končno privedla nazaj starega, nikdar pozabljenega prijatelja. Edino markiza je mirno obsedela na svojem mestu in ni privoščila markiju niti pogleda.

«Ali moj Bog, gospa markiza,» je rekla končno gospa Previlleska, «ali se tako izraža dobrodošlico soprogu, ki ga že tako dolgo niste videli?»

«Jaz,» je povzel marki in s prodirajočim pogledom ošinil duhovnika, «jaz sem njen sopro, to je res. Dozdeva se mi pa, da nisem več njen prijatelj!»

Nato je marki molče sedel za mizo.

Lahko si mislimo, kako se je družba po tem prizoru zaman trudila, da bi nadaljevala vedro zabavo, kakršna se je bila razvila prej. Zlasti je bil videti vznujen Charost, ki mu je bušila nenavadna rdečica v obraz. Motril je markija s čudnimi pogledi. Marki je slastno jedel in pil, kakor da tega ni opazil. Od minute do minute je naraščala slaba volja. Ko je baš ura bila deset, so se razstali. Gospod Previlleski je povabil markija, naj čez tri dni pride k njemu na pojedino, kar je ta obljubil.

Ko je markiza ostala z markijem sama, je vztrajala trdovratno v sovražnem molku. Marki jo je s ponosnim, zapovedujočim glasom vprašal, s čim je zaslužil tako hladno, prezirljivo vedenje.

«Pojdi,» je odvrnila markiza. «pojdi v Auxerre in vprašaj po vzroku nejevolje vlačgarsko deklino, ki ž njo časti in zvestobi v sramoto toliko časa živiš!»

Ko je videl, da je markiza, česar ni slutil,

obveščena o njegovem prepovedanem razmerju, je bil marki duševno uničen, ker se je moral bati, da izgubi posest gradu Nerbonne, edini vir pomoči, ako se markiza ne potolaži in pride do ločitve. Trudil se je, kako bi natvezel markizi, da ni bil nikdar v Auxerreju in da je vse, kar so ji našušljali, zlokobna, zahuljena kleveta. Tedaj se ona dvigne s svojega sedeža, ga premeri s strahotno prodirajočim pogledom in pravi: «Hinavec podli, kmalu izveš, kaj zmore ženska moje vrste ob tolikšni sramoti!»

Po teh pretečih besedah je odšla v sobo, kjer je spala njena devetletna hčerka. Marki je odšel v sobo, kjer je sicer spal s svojo soprogo, poklical slugo Hyberta, da ga je slekel, ter se je vlegel v posteljo. Zjutraj ni bilo nobenega sledu več o njem.

Vsi sosedje so na moč ostrmeli spricho tega, da je marki na tako nepojmljiv način izginil. Markiza v svojem vedenju ni kazala prav nikake spremembe in je zatrjevala, da jo malo briga, kako je odšel marki, in da upa, da ga vse žive dni ne vidi nikdar več. Razvedelo se je, da je pustil marki svojega konja, plašč in škornje doma. Nemogoče je tedaj bilo, da bi se bil podal kam daleč. Markizina komornica, Marjeta Mercierjeva, se je na dvoumen način izrazila, kako je izginil marki tisto noč. Pritajene govornice o izvršenem zločinu so postajale bolj in bolj glasne in so jeli markizo naravnost kriviti umora njenega soproga, ko je Hybert, ki je bil prisluškoval pred vrati v dvorano in slišal zadnji markizin razgovor s soprogom, temu in omenu pošušljal na ušesa njene grozilne besede in dodal, da je marki bržkone mrtev.

(Dalje prihodnjik.)

resni moške, ki ne mislijo le na lastni dobiček, ampak tudi na koristi vse občine. Občani, pogledajte samo z enim očesom v sedanje občinsko gospodarstvo, kako je propadlo. Imeli smo denar v blagajni, danes ga nimamo. Dosti denarja se je potrošilo in v korist občini prav malo naredilo. Največji dobiček je imel g. župan sam, ker je imel lepo plačo. Občani, zadosti globoko se pogrezamo v blato. Dne 4. decembra pokažimo našo svobodno voljo. Prva skrinjica je naša, prva je gospodarsko-delavska lista! Ne dajte se več varati od mož, ki vas hočejo preslepiti! Postavimo občino Ceršak res na prave noge, da bo v vzgled šentiljski fari in vsej mariborski okolici. Zato bomo vsi volili v **prvo skrinjico**. Naši kandidati so: Homer Rudolf, posestnik in trgovec; Herzog Karlo, posestnikov sin; Krebs Jožef, posestnik in tovarniški delavec; Homer Jožef, posestnik; Ferik Ivan, tovarniški delavec; Pfeifer Ivan, posestnik; Lenz Franc, posestnik; namestniki: Leskovar Ludovik, tovarniški delavec; Herzog Ivan, tovarniški delavec; Ferik Alojz, tovarniški delavec.

KORAČKI VRH PRI SV. TOMAŽU. (Smrt na kosa.) Tukaj je umrl g. Franc Magdič, posestnik, za kratko, a zelo hudo boleznijo. Bil je naročnik «Domovine» in njen zvest čitatelj. Pokojnik je bil med ljudstvom priljubljen in spoštovan. Žalujemo naše iskreno sožalje!

MALA NEDELJA. Vprizoritev narodne igre «Rokovnjači» je v splošnem dobro uspela. Knjižnica Narodnega kulturnega društva bo v najkrajšem času prejela več novih knjig, katere bodo vsem novim kakor tudi starim članom, ki poravnajo članarino 10 Din za leto 1928, na razpolago. Pristopajte k Ljudski knjižnici! Zanimiva knjiga je v dolgih zimskih večerih vaš najboljši prijatelj.

GRRLINCI. Učenci šole Grlinci so nabrali za Dinarski dan Jugoslovenske Matice 1927. 100 Din 50 p. Prosvetni krožek «Zora» v Grlincih pa 110 Din; skupaj 210 Din 50 p. Znesek se je poslal po položnici pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani.

SODRAŽICA. Prosvetni odsek sodraškega Sokola bo proslavil na svečan način praznik narodnega ujedinjenja na dan 4. decembra z izbranim sporedom. Začetek točno ob 8. uri zvečer v dvorani brata Starca. Vabimo vse brate in sestre ter Sokolstvu naklonjeno občinstvo, da prislovimo na svečan način naše ujedinjenje! Ker si namerava Sokol postaviti lastno telovadnico, se hvaležno sprejemajo prostovoljni prispevki.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

VARUJMO KORENSTVO PRED GNITJEM.

Po naših kletih gre vsako leto veliko korenstva v izgubo, in sicer s tem, da nam od jeseni do spomladi segnije in odpade. To se dogaja zaradi tega, ker naše kleti ne odgovarjajo zahtevam dobrih shramb in ker od naše strani premalo skrbimo za dobro shranitev gomolja in korenstva.

V korenskih kletih se moramo najbolj varovati pred gnilobo, ki jo pospešujeta toplota in vlažnost. V kleti ne smemo trpeti ne vlažnosti ne prekomerne toplote. Zadosti je, če znaša toplota po zimi 4 do 5 stopinj. Naše korenjske kleti je treba po potrebi odpirati in zračiti, da se vzdržuje potrebna toplina. To naj traja, dokler nastopi hud mrz. Tudi pozimi je gorke kleti čez dan odpirati. Vlažnost mora iz kleti ven. Vlažnost se v gorki kleti nabira s tem, da korenstvo izhlapeva svojo vodo. Klet bodi tedaj hladna. Hladna klet je bolj suha in bolj zdrava. V hladni kleti se ne zbirajo gnilobne bakterije in plesni v taki meri kakor to opazujemo v gorki in vlažni kleti.

Po drugi strani moramo varovati korenstvo in gomolje tudi na ta način pred gnitjem, da ga pregledujemo in prebiramo in da odstranimo iz

kupa vse, kar je nagnitega. Razume se samo ob sebi, da smemo spravljati v klet samo tako korenstvo in gomolje, ki je zadosti osušeno. Posebno v letih, kadar nam krompir in korenstvo rado gnije, je potrebno, da ga prebiramo. V takih letih se tudi priporoča, da potrosimo krompir in drugo korenstvo plastoma z apnenim, žveplenim ali ogljenim prahom, ki zadržujejo gnilobo in se ji upirajo. Tudi podkajanje slabih kleti z žveplenim dimom je dobro, ker uničuje tak dim razne gnilobne in druge glivice, ki kvarijo pridelke.

Če nimamo zdravih kleti, je bolje, da spravljamo vsaj del korenstva v podsipnice, kakor jih delamo po naših krajih za repo, ker se v takih podsipnicah korenstvo brez prebiranja bolje ohrani kakor pa v slabih kletih, samo da so pred mrazom zavarovane.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Zadnje dni se opazuje na žitnih tržiščih zopet nagibanje k dviganju cen. V Ameriki se je žito že precej podražilo, dočim so pri nas cene brez znatnejših izprememb. Na ljubljanski blagovni borzi so bile 22. t. m. za 100 kg. postavljeno na slovensko postajo, naslednje cene: pšenica: baška 342.50 do 345 Din, sremska 340.50 do 342.50 Din, slavonska 337.50 do 340 Din; turščica: baška 240 do 272.50 Din; oves: 275 dinarjev; moka «0»: 480 Din.

ZIVINA. Tržni položaj neizpremenjen. Na ljubljanskem živinskem sejmu 16. t. m. so bile naslednje cene za kilogram žive teže (povprečno): voli prvovrstni 8.50 Din, drugovrstni 8 Din, tretjevrstni 7 Din, krave debele 5 do 6 Din, krave klobasrice 3.50 do 4 Din, teleta 12.50 Din. Cene za kilogram žive teže na mariborskem sejmu 22. t. m. so bile: debeli voli 7.50 do 8.25 Din, poldebili 7 do 7.75 Din, biki za klanje 7.25 do 7.75 dinarjev, klavne krave debele 6 do 7.50 Din, poldebele 5 do 5.50 Din, krave za klobasarje 4 do 5 Din, molzne in breje 5 do 6 Din, mlada živina 6 do 8 Din. Zaklane svinje so se trgovale v Mariboru: po 16 do 17.50 Din kilogram na debelo. V Ljubljani se prodaja svinjsko meso po 20 do 25 Din kilogram na drobno.

KRMA. V Mariboru so bile koncem minulega tedna naslednje cene: seno 75 do 80 Din, slama 35 do 45 Din za 100 kg. V Ljubljani so cene že dalje časa brez izprememb.

HMELJ. Kupčija povsod zelo mrtva. Cene kažejo slabo, ker je preveč blaga še nerazprodana. V Savinjski dolini se trguje, v kolikor še sploh kdo povpraša po blagu, kilogram po okrog 25 Din. Nürnberg, kamor gre največ našega blaga, je prenatrpan z inozemskim hmeljem, ki leži po skladiščih in se prav slabo ali sploh nič ne prodaja. Savinčane in druge hmeljarje, ki bi morda želeli poslati hmelj v Nürnberg v komisijsko prodajo, je resno svariti, naj tega ne store. Popolnoma nesigurno je, da ga sploh prodajo, in če ga prodajo, ga bodo po tako nizki ceni, da je zelo dvomljivo, če bodo z izkupičkom lahko pokrili stroške za prevoz, za stojnino itd. Z drugimi besedami: zgodi se lahko, da hmeljar pošlje svoje blago zato tja, da bo moral še nekaj «gor plačati». Boljše je torej še čakati, da se položaj izboljša.

Sejmi

25. novembra: Gradac, Domžale, Škofja Loka, Krško, Guštanj, Ptuj (za konje, govejo živino in blago), Dobje (okraj Šmarje pri Jelšah), Lemberg.

28. novembra: Tržič (le za blago), Prosenjakovci.

30. novembra: Zgornja Sušica (za blago), Kočevje, Turjak, Železniki (le za blago), Vače, Planina pri Logatcu, Celje, Veržej, Gornja Lendava (samo za blago), Št. Andraž v Slovenskih goricah, Rogatec.

3. decembra: Planina pri Brežicah, Jesenice na Goreniskem, Konjice trg, Sv. Tomaž (okraj Ptuj).

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo te dni v avstrijski valuti:

1 ameriški dolar za 56.20 do 56.40 Din; dne 22. t. m. pa v devizah:
100 avstrijskih šilingov za 799.75 do 802.75 dinarjev;
100 nemških mark za 1355 do 1358 Din;
1 ameriški dolar za 56.64 do 56.84 Din;
100 francoskih frankov za 222.75 do 224.75 dinarjev.
100 češkoslovaških kron za 168.05 do 168.85 dinarjev.

Kratke vesti

— **Mladenci in kmetovalci laške okolice, pozor!** Pišejo nam: Uspelo nam je v zadnjem trenutku, otvoriti na osnovni šoli v Laškem kmetijsko nadaljevalno šolo. Predavali bodo strokovnjaki o najvažnejših gospodarskih stvareh (o zakonodajstvu, kupčijstvu, računstvu, sadjarstvu itd.). Pouk je popolnoma brezplačen ter se vrši v zimski dobi dvakrat na teden, v ponedeljek in v četrtek od 2. do 5. ure popoldne. Mladenci, ki želijo koristno izrabiti zimski čas, prijavite se pri vodstvu kmetijske nadaljevalne šole v Laškem! Ta šola vam bo nudila tudi mnogo važnega in koristnega za poznejšo vojaško službo. Zato izkoristite priliko!

DOMAČE NOVOSTI

* **Nov tednik v Ljubljani.** Minuli ponedeljek je izšla prva številka novega tednika, ki je pod imenom «Ponedeljek» začel izhajati v Ljubljani. Kakor ime pove, je to ponedeljski list, ki bo prinašal predvsem nedeljske dogodke in bo nekako izpopolnilo dnevnikov, ki ob ponedeljskih ne izhajajo. Kakor nam poročajo, bo prinašal «Ponedeljek» tudi mnogo zabavnega štiva. Stane mesečno 4 Din, četrletno 10 Din itd. Zanimiv časopis vsem toplo priporočamo.

* **Proslava 50letnice pesnika Otona Župančiča.** Slovenska kulturna javnost pripravlja splošno narodno praznovanje 50letnice pesnika Otona Župančiča. V ta namen se je ustanovil reprezentacijski in akcijski odbor v Ljubljani.

* **Prvi slovenski inženjer ladjedelstva na zagrebški tehnik.** Na tehnični visoki šoli v Zagrebu je diplomiral za inženjerja ladjedelstva Slovenec g. Milan Pulko. To je prvi slovenski inženjer omenjene stroke.

* **Smrt vrlega rodoljuba.** V Mariboru je umrl znani rodoljub g. Ivan Veras, zastopnik zavarovalnice «Slavije» v Mariboru, v starosti 50 let. Pokojnik je bil v svojem življenju neprestano v boju za mariborskim nemštvom, s katerim se je boril za to, da je kljub prepovedi mariborskega mestnega sveta lahko obdržal slovenski napis nad podružnico banke «Slavije» v Mariboru. Bodi mu ohranjen časten spomin.

* **Kovani denar v denarnih pismih.** Po ministrskem odloku se lahko pošilja v vrednostnih pismih tudi kovani denar do zneska 10 Din, ampak samo pod pogojem, ako je tako zavito, da se v ovitku pisma ne more premakniti.

* **Železniške vozne olajšave za lovce.** Prometni minister je odredil, da se članom Zveze lovskih društev v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Novem Sadu in Splitu priznajo vozne olajšave na državnih železnicah trikrat na leto (50 odstotkov redne tarife) na isti način in pod istimi pogoji, kakor je to odrejeno za člane planinskih društev.

* **Brivska vajenška strokovna šola.** Končno se je želja izpolnila. V nedeljo 13. t. m. se je otvorila v Ljubljani brivska vajenška strokovna šola, za kar gre največja zahvala požrtvovalnemu odboru Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani, posebno tajniku g. Albinu Sinkovcu.

* **Nova lekarna v Radečah.** Minister za narodno zdravje je koncesijo in osebno pravico za otvoritev civilne lekarne v Radečah pri Zidanem mostu podelil g. Mirku Hočevarju v Mariboru kot edinemu kandidatu.

* **Novinarski koncert** se bo vršil kakor vsako leto tudi letos 1. decembra zvečer v Unionu v Ljubljani. Imel bo zaradi narodnega praznika značaj svečanega koncerta, na katerem bodo sodelovale najodličnejše slovenske glasbene institucije. Novinarski koncert bo 1. decembra edina prireditel v Ljubljani.

* **Za westfalske Slovence.** Pišejo nam: Zveza jugoslovenskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji v ljudo vabi svoje člane in prijatelje na letošnje generalno zborovanje, ki se bo vršilo v nedeljo 4. decembra v Recklinghausen-Südu na Westfalskem v gostilni H. Wächter na König Ludwigstrasse. Pričetek konference ob 10. uri dopoldne. Popoldne ob treh bo proslava petletnice ustanovitve zveze, združena s proslavo narodnega praznika ujedinjenja. K udeležbi popoldanske slavnosti rojaki v ljudo vabljent. Glede vožnje po železnici priporočamo udeležencem iz vzhodnih ali zapadnih krajev Poruhra, da se peljejo po železnici do postaje Herne, ki leži ob glavni progi Köln-Berlin (über Oberhausen und Wanne). Od postaje Herne dalje naj se peljejo z električno cestno železnico (proga A) do König Ludwigstrasse na Recklinghausen-Stüd (20 minut).

* **Zatvoritev pomožne pošte Sv. Marjeta na Dravskem polju.** Dne 31. oktobra t. l. je poštna uprava zatvorila pomožno pošto Sv. Marjeta na Dravskem polju. Zaradi tega je začel 1. t. m. dostavljati selski pismonoša pošte Račje pisma v okolišju zatvorjene pošte. Dostava se vrši vsak dan razen ob nedeljah.

* **Smrtna nesreča v Cerovcu.** Iz Ivanjkovcev nam pišejo: Dne 16. t. m. je podiral v Cerovcu v gozdu svojega gospodarja v družbi s svojim gluhomim sinom Mihalom 70letni viničar Peter Rubin bukve za drva. Pri tem je zadela padajoča bukev Petra Rubina tako nesrečno, da je bil takoj mrtev. Pokojnik je bil skrben in delaven mož. Prej je bil dolgo vrsto let v viničarji negovske graščine v Veličanah in se je šele nedavno preselil v Cerovec, kjer je našel sedaj nesrečno smrt. Blag mu spomin!

* **Nevarnost pretrganih električnih žic.** Zaradi snega so se pred dnevi ponekod v Ljubljani potrgale električne žice. Da je prijemanje takih žic skrajno nevarno, je v terek preizkusila mala šolarica iz Šiške. Domov grede se je na Celovški cesti dotaknila take viseče žice in v hipu obstala. Bila je v oblastvu močnega električnega toka. Pričela je kričati na pomoč, da so prihiteli do nje drugi ljudje, ki je pa tudi niso mogli rešiti. To se je posrečilo šele, ko je nekdo žico preščipnil. Učenka se je tako prestrašila, da je dobila močan živčni napad.

* **Smrtna nesreča v kamnolomu.** Strelni mojster g. Deželak je bil nameščen v kamnolomu g. Haucha v Trbovljah. Podjetje je v zadnjem času dobilo več naročil, ki jim je bilo treba ugoditi. Strelni mojster g. Deželak je imel mnogo dela. Ko je te dni vrtal v veliko skalo, se je ta predčasno zrušila in ga zasula. Odnesli so ga domov, kjer je poškodbam podlegel kljub vestni zdravniški pomoči. Deželakovo družino nesreča letos vztrajno zasleduje. Poleg drugih udarcev, ki jih je uboga družina morala preboleti, je doživela pred meseci zelo hud udarec s smrtjo sina, rudniškega poduradnika, ki je padel s hodnika in se ubil. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

* **Prostovoljna javna dražba.** Dne 28. t. m. ob 9. dopoldne se bodo na prostovoljni javni dražbi v ljubljanski mestni klavnici (Mesarska cesta 2) prodajali razni predmeti stare mestne klavnice, kakor obešalniki za meso, razno porabno železo, vrata, okna (lesena in železna), nosilne opore, koksove peči, vijaki, železne verige, železno omrežje, razno staro železo, 19 dobro ohranjenih mecesnovih oken, nekaj miz. Kupeč se vabijo.

* **Prekmurski list «Kmečka moč»**, ki je začel objavljati v Murski Soboti pred volitvami v Narodno skupščino, je zopet prenehal.

* **Smrt med mlinskim kolesjem.** V vasi Repnje pri Križah na Gorenjskem se je zgodila strašna nesreča, katere žrtev je postal tamošnji mlinar Ribnikar. Možak je imel opravka v svo-

Sledeče srečke državne razredne loterije kupljene pri Zadrudni hranilnici r. z. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 19, so bile izžrebane dne 14. t. m.:

Po 2000 Din sta zadeli št. 40.504 in 53.437

Po 500 Din pa so zadele naslednje številke:

14.150,	14.140,	100.714,	5.761,	5.771,	5.701,	5.746,	15.453,	15.476,	15.404,
15.467,	30.920,	30.951,	40.524,	53.461,	66.604,	91.766,	91.787,	115.642,	115.604,
115.700,	8.048,	11.596,	11.547,	11.550,	20.830,	20.899,	23.453,	23.473,	23.414,
34.172,	34.168,	47.738,	47.722,	48.507,	60.839,	60.832,	60.823,	71.868,	71.881,
71.832,	83.227,	86.365,	96.927,	96.957,	97.718,	97.756,	110.162,	111.140,	39.137,
120.185,	120.160,	123.396,	9.359,	9.321,	20.242,	24.201,	24.226,	24.285,	34.079,
34.005,	58.069,	61.213,	71.868,	71.881,	71.832,	82.551,	82.534,	87.181,	99.564,
99.520,	99.542,	99.509,	99.554,	122.771,	122.778,	122.772,			

Dne 15. t. m. so bile izžrebane:

Po 2000 Din so zadele št. 15.449, 53.482, 48.571

Po 500 Din pa so zadele naslednje številke:

14.139,	76.704,	76.723,	5.715,	5.702,	15.486,	15.402,	30.960,	40.572,	40.575,
53.459,	53.495,	66.646,	66.698,	91.742,	115.621,	115.696,	115.656,	115.670,	115.666,
8.001,	8.058,	8.004,	9.722,	9.762,	9.708,	11.582,	11.502,	20.827,	20.878,
34.173,	48.511,	48.541,	48.529,	48.536,	59.314,	59.382,	60.870,	70.213,	70.227,
71.894,	83.291,	83.203,	83.237,	83.274,	83.290,	86.355,	86.351,	86.353,	96.918,
96.994,	96.913,	96.952,	97.708,	110.146,	110.104,	110.159,	110.190,	110.108,	110.106,
111.101,	39.133,	120.172,	120.179,	120.117,	120.110,	123.400,	24.291,	58.032,	58.071,
58.035,	61.219,	70.213,	70.227,	71.894,	73.639,	73.608,	82.503,	87.117,	87.189,
99.590,	99.535,	99.600,	110.761,	110.706,					

Dne 16. t. m. so bile izžrebane:

Po 2000 Din so zadele št. 20.858, 20.828, 83.289

Po 500 Din pa so zadele naslednje številke:

5.721,	15.426,	15.497,	30.954,	30.953,	40.528,	40.580,	40.502,	40.543,	66.649,
66.656,	66.611,	91.738,	115.653,	8.089,	8.063,	9.748,	9.760,	11.520,	20.833,
20.844,	20.881,	23.447,	34.149,	34.112,	47.705,	47.745,	47.730,	59.355,	59.360,
59.332,	60.802,	60.894,	60.858,	70.218,	70.207,	71.823,	71.838,	86.397,	86.356,
96.907,	86.992,	96.996,	96.937,	97.783,	110.115,	111.104,	111.130,	111.181,	111.105,
39.148,	123.313,	123.387,	123.308,	123.338,	20.299,	20.273,	20.285,	34.085,	34.018,
34.041,	58.063,	61.261,	61.203,	70.218,	70.207,	71.823,	71.828,	73.641,	82.588,
82.526,	82.571,	87.188,	87.193,	87.167,	99.578,	99.545,	110.737,	110.709,	110.719,
110.786,									

Dne 17. t. m. so bile izžrebane:

Po 2000 Din so zadele št. 5.724, 59.358, 34.086 122.758

Po 500 Din pa so zadele naslednje številke:

14.113,	5.704,	5.794,	5.757,	5.791,	30.916,	30.934,	30.988,	40.508,	40.566,
40.510,	53.456,	53.405,	66.607,	66.686,	91.776,	115.680,	115.611,	8.017,	8.079,
8.056,	9.794,	9.800,	9.703,	11.503,	11.560,	20.836,	20.841,	23.489,	23.460,
34.168,	34.121,	34.198,	34.110,	34.155,	47.769,	47.709,	47.766,	47.710,	48.513,
48.546,	48.557,	48.526,	59.320,	59.384,	59.357,	60.851,	70.217,	70.280,	71.850,
71.882,	71.819,	83.228,	86.392,	86.310,	96.934,	97.740,	110.135,	110.140,	111.115,
9.376,	9.316,	9.318,	9.336,	20.223,	20.226,	24.278,	24.246,	24.221,	34.091,
34.030,	34.016,	58.050,	58.045,	61.241,	61.235,	61.237,	61.275,	70.271,	70.280,
71.850,	71.882,	71.819,	82.521,	82.592,	110.761,	122.789,	122.705,	122.774,	

Dne 18. t. m. so bile izžrebane:

Din 2000 je zadela srečka št. 123.362

Po 500 Din pa so zadele naslednje številke:

14.136,	76.740,	100.718,	100.739,	5.777,	5.793,	5.734,	15.416,	15.414,	30.945,
30.976,	40.517,	40.586,	53.453,	115.610,	115.668,	115.671,	8.078,	8.019,	8.070,
9.731,	9.748,	11.514,	11.533,	20.821,	20.853,	23.454,	34.119,	34.156,	47.770,
48.553,	48.567,	48.600,	59.398,	59.330,	60.835,	60.871,	60.880,	70.300,	70.215,
70.214,	86.330,	96.910,	96.970,	96.915,	97.781,	97.747,	110.117,	110.169,	111.113,
123.373,	123.330,	123.318,	123.316,	20.254,	20.231,	34.065,	61.218,	61.229,	61.222,
70.300,	70.215,	70.214,	71.820,	73.700,	82.504,	82.522,	87.112,	87.159,	87.149,
99.549,	99.527,	99.585,	99.570,	110.721,	110.759,	122.781,	122.717,	122.787,	122.768,
71.820,									

Dne 19. t. m. so bile izžrebane:

10.000 Din je zadela srečka št. 20.295.

Po Din 2000 sta zadeli srečki št. 91.771 in 34.105

Po 500 Din pa so zadele naslednje številke:

30.985,	40.546,	53.411,	66.625,	66.692,	91.718,	115.695,	11.512,	11.511,	20.804,
20.811,	23.457,	34.124,	34.117,	34.189,	34.131,	47.723,	47.734,	47.773,	48.575,
59.307,	59.321,	60.848,	70.233,	83.300,	86.366,	96.935,	96.917,	97.788,	97.727,
110.195,	110.138,	110.151,	111.147,	120.104,	120.152,	123.383,	9.378,	9.334,	9.351,
20.272,	24.239,	34.045,	34.032,	58.066,	61.246,	61.239,	61.250,	70.233,	73.685,
73.625,	73.697,	82.543,	82.562,	82.596,	87.134,	87.180,	99.596,	99.522,	99.599,
110.772,	110.752,	122.793,	122.779,	122.795,	76.744,	100.743,	100.730,	100.726,	5.798,

Dobitke bomo izplačevali od 17. decembra do 31. marca 1928.

PRI ZADRUŽNI HRANILNICI, R. Z. Z. O. Z., SV. PETRA CESTA ŠTEV. 19.

jem mlinu, kjer je urejeval to in ono v obratu. Ker mu je nagajal glavni jermen, je skušal tudi tu nekaj urediti, kar pa je postalo zanj usodno. Pri tem poslu ga je namreč nenadoma pograbil glavni jermen za roko. Mlinar se je skušal iztrgati, tedaj pa se je zapletel v jermenje še z obleko. V silovitem loku je mlinarja hip na to vrglo pod kolesje, ki ga je zmlelo pod seboj. Domači so čuli samo zamolkel krik in v slutnji nesreče prihiteli na lice mesta. Začeli so takoj dvigati kolo in so ga končno ustavili. Tedaj se jim je nudil grozen prizor. Nesrečni mlinar je ležal spodaj z odtrganimi nogami in od telesa odločeno desno roko. Pokojni Ribnikar je bil star šele 40 let ter zapušča ženo in sedem nepreskrbljenih otrok.

* **Samomor orožnika.** 28letni orožnik Martin Rupnik, ki je prej služil v St. Janžu na Dolenjskem in bil sedaj v orožniški šoli v Ljubljani, se je iz neznanega vzroka ustrelil. Bil je takoj mrtev.

* **Smrtna nesreča pri prevažanju bale.** Iz Svetja pri Medvodah se bo poročila posestnikova hči Pavla Svobljakova na Brnikovo posestvo v Dravljah pri St. Vidu in so te dni prevažali balo. Nesrečno naključje je hotelo, da je sosed Kanc iz Dravelj pri Medvodah, ki je pomagal pri prevozu, padel z voza in se znašel pod kolesi. Težko naloženi voz mu je šel preko trupla in ga strašno poškodoval. Nesrečnega moža so sicer kmalu prepeljali v ljubljansko bolnico, a je še tisti dan izdihnil.

* **Celjska porota. Umor lastnega otroka.** V ponedeljek se je začelo v Celju zimsko porotno zasedanje. Kot prvi se je zagovarjal 57letni posestnik Anton Mlaker iz Borodišnje vasi pri St. Vidu, ker je zastrupil z octovo kislino svojega nezakonskega otroka, katerega je imel z vdovo Antonijo Šucovo. Dobil je pet let težke ječe. — Velike poneverbe. Istotako pet let težke ječe je dobil 36letni Evgen Kus, bivši uradnik Trboveljske premogokopne družbe v Laškem, ker je poneveril družbi 317.000 Din. — Uboj. 19letni Josip Kunst, dninar v Gregorcih na Bizeljskem, je baje v silobranu zamahnil z nožem proti fantu Antonu Domitroviču, katerega je tako zadel, da je kmalu izdihnil. Kunst je bil obsojen na sedem mesecev ječe. — Posilstvo deklice. Zaradi posilstva še ne 14letne učenke se je zagovarjal 25letni šofer Karel Z. iz Rajhenburga. Obdolženec je trdil, da je imel resno ljubavno razmerje in da je deklico nameraval pozneje poročiti. Pravil je tudi, da ni vedel za njeno starost. Porotniki so vprašanje posilstva zanikali in je bil obdolženec oproščen. — Uboj zaradi pijanosti. Samski čevljarški pomočnik Jožef Tovornik iz St. Janža nad Štorami je v pijanosti udaril Andreja Planka z desko s tako silo, da je ta poškodbam podlegel. Tovornik je dobil dve in pol leta težke ječe.

* **Novomeška porota. Rop.** Prva sta se v zimskem porotnem zasedanju v Novem mestu zagovarjala Franc Prosenik, pristojen v Suhor, hlače v Malinah, in Jožef Kovačič, pristojen v Šmihovcih, delavec v Mihovcu. Obtožena sta, da sta napadla na cesti Američana Jakoba Lavčiča in mu odvzela listnico s 4470 dinarji. Obojuna sta bila Prosenik na dve, Kovačič pa na drugo leto težke ječe. — Roparski umor in požig. Zagovarjal se je Jože Mihlič, ki je zapalil zidanico 82letnega Matije Kobetiča v Jelševniku, potem ko je Kobetiča umoril in izropal. Razprava je trajala prav dolgo in je bila obtožnica proti Mihliču na podlagi izjave ljubljanskih vseučiliških profesorjev, da je obtoženeč abnormalen, umakajena. Mihlič se oddali v blaznico.

* **Odkritje vohunske družbe.** Vojaškim in političnim oblastvom se je posrečilo odkriti širokorazpredeno vohunsko organizacijo. Organizacija je bila tako popolna, da je imela svoje zastopnike po vseh večjih mestih Jugoslavije, posebno pa v obmejnih krajih. V Ljubljani se je govorilo o tej zadevi že pred enim mesecem in je bil takrat čisto neopaženo aretiran na ljubljanskem kolo-dvoru eden izmed glavnih voditeljev te vohunske družbe. Sledovi pa so vodili tudi v Subotico, kjer so se previdno nadaljevala poizvedovanja. Na podlagi nekega nepodpisanega pisma, ki je

opozarjalo na silno razkošno življenje bivšega ogrskega stotnika Hegedüsa, je policija nepričakovano izvršila pri njem hišno preiskavo in našla ponudbo generalnega štaba neke sosedne veselice. Hegedüs je bil takoj aretiran, istotako učiteljica Burian v Subotici, ki je pomagala vohunom pri njihovem delu. V zvezi s tem je bil aretiran v Ljubljani v Trbiž pristojni bivši avstro-ogrski artiljerijski stotnik Marko Keil, in sicer kot eden glavnih krivcev. Izročen je bil deželnemu sodišču. Razen teh aretacij je bilo še v Subotici aretiranih 6 uglednih meščanov.

* **Sleparski obiskovalec trgovcev.** Po raznih krajih Slovenije se klati slepar, ki je vzel na piko trgovce. Možak, ki je star komaj 30 let, male drobne postave, si je na doslej še neznan način nabavil več različnih štampiljk raznih železniških postaj. Nato si je spisal več potrdil, da je železniški uslužbenec, ki mu trgovci blago lahko kreditira, da ga potem odplačuje na mesečne obroke. V potrdilih je zapisan kot Ivan Jazbinšek, včasih pa s kakim drugim poljubnim imenom. Po nekaterih trgovinah, zlasti v Celju, je pripovedoval, da se namerava poročiti. V trgovini Strmecki je zatorej «nakupil» blago za lepo črno obleko, izbral si je več različnega perila in raznih drobnarij. Trgovci so potrdila povsod smatrali za pravilna in so mu radi postregli, a se je izkazalo, da je slepar. Prevejanca varnostna oblastva nikakor ne morejo izslediti, zato se trgovci opozarjajo k previdnosti.

* **Vlom v župnišče.** Pretekli dni je bilo vlomljeno v župnišče v St. Lovrencu pri Novem mestu. Župniku g. Oblaku je bilo ukradenih 5020 Din. kuharici Dernovškovi pa 850 Din in srebrna ura. Orožniki so vlomilca še istega dne izsledili v osebi Nikole Kuzmanoviča iz Radovišča v Južni Srbiji. Vlomilca so predali v zapore okrožnega sodišča v Novem mestu.

* **Tatvina hranilne knjižice.** Te dni se je mudil posestnikov sin Fran Zajc iz Velike Račne pri Grosupljem v trgovini Osvalda Pengova na Karlovski cesti v Ljubljani in pustil pred trgovino svoj vojaški nahrbtnik. Ko se je čez nekaj minut vrnil iz trgovine, že ni več našel nahrbtnika, v katerem je imel poleg drugih malenkosti tudi hranilno knjižico Ljudske posojilnice, na katero je bilo vloženi 5750 Din. Prestrašen je takoj odhitel k stražniku in od tam na stražnico, odkoder so o tatvini takoj telefonično obvestili omenjeni zavod. Tat je bil toliko previden, da vložka ni skušal dvigniti.

* **Nevaren dolenjski zločinec aretiran na Hrvaškem.** Orožniki iz Krašiča pri Zagrebu so aretirali te dni neznanca, ki ga je zagrebška policija pri zaslišanju razkrinkala kot Vinka Možina, rojenega leta 1900, in pristojnega v občino Mokronog. Možina je zloglasen ropar in morilec, ki ima zelo kosmato vest. Med številnimi tatvinami in vlogi ima na vesti umor 13letnega dečka Josipa Peternela v Šmarjeti ter umor zakonskih Antona in Ane Mohar, posestnikov v Gerčevju. Zločinec ima že šest let težke ječe za seboj. Iz Zagreba bo priveden v novomeške zapore.

* **Neznankam pobegnula.** Čevljar Pavel Baraksadič na Osojah v Ljubljani je prijavil policiji, da je neznan kam pobegnula njegova soproga Marija. Imenovana je duševno nekoliko omejena ter sploh rada uhaja z doma. Zadržuje se navadno v okolici mesta. Baraksadičeva je stara 44 let ter je oblečena v rjavo jopo in modro obleko ter ima na glavi modrikasto ruto.

* **Tatvina pisalnega stroja.** Eno zadnjih noči je bil ukraden iz pisarne lesnega trgovca g. Čatra v Celju pisalni stroj. Sum tatvine je padel na 18letnega praktikanta Ivana G. iz Trnovelj. Pri preiskavi so našli na njegovem stanovanju ukradeni pisalni stroj, več sesaljk in svetiljk za kolesa, 3 samokrese, žensko uro, razne fizikalne in risalne predmete ter knjige, ki jih je G. ukradel v celjski meščanski šoli. Oddali so ga v zapore okrožnega sodišča.

* **Beda jo je zavedla v tatvino.** Ivan Rogelj, trgovec in gostilničar na Sv. Gori pri Litiji, se je te dni odpravil z doma. V gostilniški sobi si je pripravil suktnjo, v katero je shranil listnico z večjo vsoto denarja, nato pa je za kratek hip odšel v trgovino, ki se nahaja v isti hiši nasproti

gostilne. Rogljeve odsotnosti v gostilniški sobi se je poslužila Angela V. iz Roviš, ki si je prilačila listnico v suktnji. Preden je odšla domov, je stopila še v trgovino in nakupila raznega blaga. Na mizo je položila bankovec za tisoč dinarjev, da bi ji Rogelj izplačal preostanek. Ko je imel Rogelj bankovec, ki je bil na enem koncu odtrgan, v rokah, se je spomnil, da je prejel dan poprej sličen bankovec in da ga je spravil v listnico, da bi plačal z njim razne potrebščine. Ker mu je postala zadeva z bankovcem sumljiva, je stopil v gostilno, pregledal vse žepne in s prese-nečenjem ugotovil, da mu je listnica izginila. Rogelj je nato trdo prijel osumljenko radi tatvine, a ta je svojo krivdo odločno tajila. Ko pa so jo orožniki aretirali, je takoj priznala svoje dejanje. Izpovedala je, da jo je zapeljala k tatvini zgolj beda. Meseca maja je nastal v njihovi hiši v Rovišah požar, ki je upepelil vso planinsko vasico. Več dni nato so našli njenega moža, ki je vzdrževal družino, obešenega v bližnjem gozdu. Po aretaciji so Angela, ki je krivdo priznala izpustili in prepustili domači oskrbi. Angela je bila namreč tik pred porodom. Komaj je prišla domov, je že prijoval na svet krepak deček. Kakor hitro bo mati mogla ostaviti otroka, bo morala v zapor.

* **Avtomobilska nesreča.** Brivski pomočnik Franjo Boštjančič iz Brežic je v zagrebški okolici te dni zvečer prekoratil cesto pri Jordanovcu. Nenadoma je z veliko hitrostjo privozil neznan avtomobil, ki ni dal nobenega znaka. Boštjančič je prišel pod avto ter je bil težko poškodovan. Avtomobil se za ponesrečenca ni zmenil in jo naglo odkuril naprej.

* **Krmite pozimi ptice pevke!** Društvo za varstvo ptic pevke nam piše: Ni boljšega pomagača pri zatiranju raznovrstnih sadnih škodljivcev na naših vrtovih, zlasti gosonic, kakor so ptice pevke, ki prezimujejo v naših krajih. Izmed vseh najkoristnejše so sinice. Da si ohranimo in pridobimo te pridne delavce za poletni čas, je neobhodno potrebno pravilno in smotreno krmiljenje pozimi. Predvsem moramo krmiti sinice, ker baš te živijo poleti pretežno od žuželk in z njimi izrežajo mladice. Razume se, da naj poleg sinic dobijo tudi ostali pri nas prezimujoči pevci svoj delež, ki jim ga že s tega razloga, ker so ostali pri nas, ne smemo odreči v mrzlih zimskih dnevih. Umno krmiljenje pa ni mogoče brez pravilno pripravljene krmilnice in brez prave krme, katero je treba pravilno pokladati. Krmilnica, podobna majhni hišici, naj bo napravljena tako, da krmo čimbolj varuje pred dežjem in snegom. Z žeblijem naj bo pritrjena na stebriček, da se poleti lahko sname in spravi pod streho. V konec stebriča naj bo zabito nekako šilo, tako da moli konica navpik. Na dno pa naj bo pritrjena večja pločevinasta posoda. Tako pripravljeno krmilnico postavimo blizu sadovnjaka, v zelenjadni vrt ali kjerkoli, tudi pri hiši. Edino prava hrana za sinice je sirova koruzna (turščina) moka (ne zdrob), sirov živinski loj in dobro zrele seme solčnic. Ne sme se jim pa pokladati bučno ali konopljeno seme, čeprav oboje zelo rade jedo, kajti po obilni večkratni hrani bučnih pešček in konopljinoga semena, se jih loti nekaka griža, ki je zanje vedno smrtonosna. Za ostale ptice, kakor zelenčke, vrabce, strnade, ščinkavce itd. je dobra ajda in proso. Bučno in konopljeno seme jim je škodljivo prav tako kakor sinicam. Koruzno moko in loj naj imajo ptice v krmilnici vedno na razpolago, in sicer loj naboden na konici, moko pa nasuto v pločevinasti posodici. Ostalo krmo jim natrešamo vsako jutro kar na dno krmilnice, a le toliko, kolikor pojedjo do drugega ali tretjega popoldne. Pripominjamo še, naj bodo krmilnice že sredi jeseni zunaj, da se s tem privabijo ptice iz bližnjih gozdov. Pred koncem marca naj se s krmiljenjem ne preneha, da ptice obdržimo v obližju vrtov, kjer naj gnezdiijo. Ako se bo danih navodil držal vsak naš posestnik, bo nedogledna korist kmalu vidna. Za vzgled naj bi se pri vsaki šoli priredila opisana krmilnica.

* **Čevljarškega učenca išče.** Vojni invalid čevljarški mojster g. Alojzij Lorenčič na Savi 26 pri Celju sprejme fanta, ki ima veselje do čevljarške obrti. Hrana in stanovanje v hiši.

„Domovina“ svojim prijateljem in prijateljicam za Miklavža in Božič

Lansko leto za Božič je oddajala «Domovina» svojim prijateljem in prijateljicam zbirke lepih knjig po jako znižani ceni. Dobili smo mnogo pohval in zahval, pa tudi vprašani, ali jih bomo letos na enak način preskrbeli s ceneni in lepimi knjigami.

Tudi letos smo si preskrbeli lepo število knjig, ki smo jih zbrali po tri v eno zbirko in ki jih prepuščamo po še nižji kakor polovični ceni svojim prijateljem za Božič. Sestavili smo

S ZBIRK KRASNIH KNJIG.

Vsak naš čitatelj ali čitateljica lahko dobi vsako zbirko, po 3 knjige skupaj,

LE ZA 20 DINARJEV

in poštino, ki je navedena pri vsaki zbirki posebej.

Te zbirke se morejo naročiti po znižani ceni

OD 26. NOVEMBRA PA DO 31. DEC. 1927.

Nakup in naročila se vrše z naročilnico, ki se izreže iz «Domovine», ter le proti takojšnjemu plačilu.

Knjige se dobe v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani. Prešernova ulica 54 (nasproti glavni pošti). Kdor ima «Domovinino» naročilnico, ima pravico do nakupa vseh osem ali na posameznih zbirkih. Kdor naroči po pošti, naj nalepi naročilnico na dopisnico in pošlje izpolnjeno na upravo «Domovine» v Ljubljani.

Dojenček. Navodilo, kako je ravnati z malimi otroki in jih hraniti.

Sosedje. Povesti.

Cela zbirka le 20 dinarjev namesto 52 dinarjev in poština posebej 5 dinarjev.

II. zbirka:

Pater Kajetan. Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih.

Lisjakova hči. Povest.

Spomini o Cerkljskem jezeru. O gozdu in nekaterih njegovih ljudeh. Črtice o burji.

Cela zbirka le 20 dinarjev namesto 46 dinarjev in poština posebej 5 dinarjev.

III. zbirka:

Prigode gospoda Kolina. Roman.

Leteče sence. Roman.

Drobiž. Zbirka šaljivih in zabavnih povesti.

Cela zbirka le 20 dinarjev namesto 49 dinarjev in poština posebej 5 dinarjev.

IV. zbirka:

Hči papeža. Roman Lukrecije Borgie, hčere papeža Aleksandra VI. Spisan po zapiskih škofa Burkharda, papeževga tajnika.

V deželi Črnučev. Povest s slikami.

Pravilice. S slikami.

Cela zbirka le 20 dinarjev namesto 52 dinarjev in poština posebej 5 dinarjev.

V. zbirka:

Onkraj pragozda. Roman.

Sodnikovi. Povest iz kmečkega življenja.

Nalezljive bolezni. Popis raznih bolezni (vročinske, griže, koz, škrlatinke itd.), njih zdravljenje in oskrba bolnikov. S slikami

Cela zbirka le 20 dinarjev namesto 58 dinarjev in poština posebej 5 dinarjev.

VI. zbirka:

Žrtve. Roman iz življenja na kmetih.

Do Ohrida in Bitolja. Popis Južne Srbije s slikami.

Jenkove pesmi.

Cela zbirka le 20 dinarjev namesto 46 dinarjev in poština posebej 5 dinarjev.

VII. zbirka:

Kako so se vrati ženili. Povesti.

Gostilne v stari Ljubljani.

Razvaline. Povesti.

Cela zbirka le 20 dinarjev namesto 46 dinarjev in poština posebej 5 dinarjev.

VIII. zbirka:

Tolovaj Mataj. Zbirka šaljivih povesti s slikami.

Kapetanova hči. Povest.

Gusarji (Morski razbojniki). Roman iz življenja morskih roparjev.

Cela zbirka le 20 dinarjev namesto 51 dinarjev in poština posebej 5 dinarjev.

BELEŽKE

+ Kmetško-demokratska koalicija peče naše klerikalce, kakor je to čitati zlasti v «Domoljubu» in «Slovenskem Gospodarju». To je prav razumljivo, ker se zavedajo, da se je s tem kolikor toliko ponehala razprtija med obema sorodnima naprednima strankama v Sloveniji. To je hud udarec za klerikalce in bo še hujši, čim se te vezi v Sloveniji še bolj okrepe. Politika spletkarjenja in laži, ki se je SLS poslužuje, da bi skrila vse svoje neuspehe, katerih je za cel rožni venec, odkar imamo našo državo, bo žela vedno manjše uspehe. Naše ljudstvo, ki ječi pod davčno preobremenitvijo največ zaradi nesposobnosti večinske stranke v Sloveniji, se počasi oddaljuje od SLS in čim bo zakonskim potom zmanjšan verski teror po naših cerkvah, bo SLS doživela polom, kakršnega si voditelji SLS niti v sanjah ne predstavljajo.

ŽENSKI VESTNIK

CVETNI OKRASKI NA OKNIH.

Lepo je okno, na katerem cvete vse polno cvetk. Z malim trudom si lahko vsako dekle ustvari ta okrasek. Cvetlice lahko sadiš v lonce ali v skrinjice, kakor je sedaj po mestih zelo v navadi. Skrinjico dobro pritrdi na vnanjo stran okna ali balkona. Nekatera okna in balkoni so že tako zidani, da se to prav lahko napravi.

Skrinjica mora imeti kakor lonec na dnu za prst velike luknje, ki so po en centimeter oddaljene druga od druge. Skozi te luknjice oteka voda, kadar je preveč deževja. Na luknjice položi enako kakor v lonce črepinje, potem dobro kompostnico, zmešano s peskom in ilovico. V splošnem je priporočati zelo rodovitno prst, ki ima dovolj najrazličnejših snovi.

Seme cvetic lahko poseješ v začetku majnika kar v skrinjice; bolje je, če vsadiš že prej vzgojene mladike. Tako, ko si vsadila, dobro zalij.

Pri izbiranju rastlin za skrinjico je treba paziti na lego okna ali balkona, če je ta sončna, senčna ali na vetru. Ako hočemo, da nam bodo rasle cvetlice tudi v senci, si izberemo hitro rastoče cvetlice, kakor slak, japonski hmelj in druge. Vse rastline, ki se ovijajo, potrebujejo mnogo dobre prsti, ker hitro rasejo.

Trajne lesnate rastline, katere tudi na vrtu dobro uspevajo, so divja trta, ovijajoča se trta in različni bršljini. Zelo hvaležne cvetlice za skrinjice na oknih in balkonih so pelargonije, mnogobarvne petunije, kreše in druge. Lepo je tudi v vsi skrinjico vsaditi le ene vrste cvetic.

Zmrznjen krompir postane neprijetno osladen. Osladnost izgubi, ako mu pri kuhanju odliješ večkrat vrelo vodo ter jo nadomestiš z že pripravljeno svežo vodo. Zmrznjen krompir, jabolka in drugo sadje deni, preden ga rabiš, v ledeno mrzlo vodo, da se počasi in polagoma od-taja.

„Vladka in Mitka“

V naše hiše in družine je prišla za letošnjo zimo drobna knjiga z gornjim naslovom kot dar Vodnikove družbe. Krasi jo spredaj slika pisateljice, ki jo je slikal Mirko Šubic, zadaj pa tri otroške glavice, to so hčerke naše pisateljice. Srednja je Vladoša.

Dne 21. t. m. je preteklo eno leto, odkar je iz Zagreba došla žalostna vest, da je Zofka umrla. Le ozkemu krogu prijateljev je bilo znano trpljenje njenih zadnjih let. Njeno življenje in delo nam je lepo podala ga. Govekarjeva v «Ženskem svetu». Šele iz njenih spominov, ki so bili sestavljeni na podlagi pisem in izpovedi, smo mogli globlje pogledati v življenje te slovenske žene. Uredništvo «Ženskega sveta» je prejelo od svo-

jih čitateljic več priznanih pisem, iz katerih se je videlo, s kakim zanimanjem so čitale naše žene ta življenjepis in kako so šele sedaj spoznale, kdo je bila Zofka Kvedrova. Pa ni še končano: ohranilo se je od nje še mnogo nepriobčenih pisem, ki bodo nekoč v celoti tvorila eno najlepših slovenskih knjig. Takrat bo stala pred nami njena slika popolnoma jasna in spoznali bomo ves njen veliki boj za resnico in pravico, za dom in narod, za naše ženstvo in narodno državo.

Zato je bilo prav, da je Vodnikova družba takoj prvo leto izdala to njeno knjigo in tako počastila njen spomin. Mislimo, da je s tem tudi najbolj ustregla svojim čitateljem, predvsem pa čitateljicam in čitateljčkom, na katere se je tudi

Naročilnica.

Upravi „Domovine“

v Ljubljani.

Podpisani narocam (katero?)

zbirko knjig. Istočasno pošiljam za knjige in poštino

znesek Din

Po prejemu denarja mi knjige takoj pošljite!

Ime naročnika (čiteljice)

Kraj in pošta

Istočasno z naročilnico je treba poslati denar po poštni nakaznici ali po položnici (ne «Domovinini»!), ki se lahko dobi pri vsakem poštnem uradu za 25 par, na naslov: Tiskovna zadruga v Ljubljani, poštno-čekovni račun št. 10.708.

Svojim prijateljem svetujemo, da se v čim večji meri poslužijo izredno ugodne prilike za nakup knjig in one zbirke, ki jim najbolj ugaajajo. Naj ne pozabijo, da jih dobijo samo za Božič za še nižjo kakor polovično ceno. Če ima kdo že katero od razpisanih knjig, naj prijatelji naroče več zbirkih in naj si potem knjige razdelijo, kakor so jim najbolj všeč.

SEZNAM KNJIG V POEDINIH ZBIRKAH je naslednji:

I. zbirka:

Papežinja Favsta. Zgodovinski roman. Spisal M. Zevacco.

treba ozirati, in da bo knjiga o Vladki in Mitki najbolj priljubljena od vseh letošnjih Vodnikovih knjig.

Zaradi omejenega obsega je izšla v tej zbirki le polovica teh lepih otroških zgodbic, drugo polovico bo izdala družba kot posebno izdajo in ni dvoma, da si jo bodo člani za mal denar nabavili, da bodo imeli v rokali celo knjigo, ki bo še dolgo ostala naše najlepše družinsko berilo. Zopet in zopet bodo naši otroci poslušali te zgodbe.

Ta knjiga je izpoved matere. Napisana je bila ob času najvišje družinske sreče, ki ni izvirala iz bogastva in razkošja, ampak iz velike vere v življenje, iz globoke ljubezni do otrok in iz tistega vsečloveškega čustva, s katerim je naša pisateljica ljubila ves svet, vse ljudi in iskala prav v svojem srcu in v svojih otrocih odgovora na najgloblje zagonetke in skrivnosti življenja. Pisala je te črtice za «Domačega Prijatelja, ki ga je urejala v Pragi in ki je imel po naših hišah pred vojno mnogo zvestih čitateljev. Ker ga je danes le redkokje dobiti, bi ostale te srčkane otroške zgodbe in materinske misli naše pisateljice sedanjemu rodu neznane, kar bi bilo neopravičljivo, če pomislimo, da nam je pisateljica v njih podala najlepšo družinsko knjigo, ki jo bodo z enakim užitkom čitali stari in mladi, matere in otroci. Zato so si Čehi že leta 1913. oskrbeli prevod te knjige in naša pisateljica je dosegla z njo v češkem svetu mnogo priznanja.

Ni ji bilo dano, da bi bila zagledala to knjigo v slovenskem jeziku. Zato jo podaja »Vodnikova družba« svojim članom, da počasti s tem spomin naše velike pisateljice, katere delo se šele sedaj po smrti razkrija v vsej svoji velikosti.

Pisec teh vrst je bil priča njene tihe družinske sreče, ko se je seznanil z njo leta 1904. v Pragi. Vladoša je imela takrat tri leta. Vse, kar pisateljica pripoveduje v teh črticah, so žive in resnične otroške zgodbe. Pisane so tako neposredno in naravno, da se mi zdi, kakor bi še zdaj slišal Vladošo in njene modre razgovore. Zofka je bila v vsem resnična in odkritosrčna, in vse, kar je pisala, ji je prihajalo naravnost iz srca; iz vse knjige se čuti, kako ni znala prikrivati ne svojih najčnejših materinskih čustev in misli, niti svojih bolečnih dvomov in sumenj. Taka je bila v vsem svojem življenju in delu. Ko sem pred nekaj leti za »Ženski svet« napisal njen življenjski opis in sem se pri tem spomnil na tisto malo skromno sobico v Lipovi ulici v Pragi, kjer sem jo našel z Vladošo, ko je baš pisala na preprosti mizici, Vladoša pa se je zabavala s papirjem in knjigami, je Zofka popravila moje spomine, kar se tiče reda v sobi, in je pristavila:

«To pa priznam: stokrat sem na mizi skuhalo otrokom tisto pičo z mlekom in materinsko sem hranila otroka v naročju kakor druge mame. Kadar je kdo prišel, sem čebljala z njim, dete mi je sladko in sito ležalo na roki in na kolenih, da sem bila vsa blažena. Pa sem se vendar razgovarjala z obiskovalcem o gledališču, knjigah, časopisih, o tem, kako vre mladina, kje je kaka nova razstava itd.»

Res, tako je bilo. Ustvarjala je sredi svojih otrok kot mati in pisateljica.

«Pospravila sem lončke, pobrisala sem, vse malo gospodarstvo poskrila pod malo polhico v kotu, da pride strežnica in mi pomije ostanke obeda moje punčke. Razmaknila sem knjige in papirje, pa se je zopet pisalo. Nekaj prevodov čeških dram za slovensko gledališče, slovenske in hrvatske romane pa za češke in nemške časopise, a tudi za slovaške in poljske.»

Tako je živila naša pisateljica prva leta v Pragi, ko je začela pisati te otroške zgodbe. Pozneje je odšla s svojim možem v Zagreb in je nadaljevala svoje delo. Iz njega odseva vsa njena velika materinska ljubezen, pa tudi globoke in lepe misli o vzgoji otrok in o sreči družinskega življenja.

Nič na svetu ni stalnega in večnega. In zdaj krije črna zemlja obe: Vladoša leži v Pragi in Zofka v Zagrebu... Spominjam se tistih težkih dni 1. 1920., ko smo jo spremljali v Prago na Vladošin grob... Umrla je nenadoma na španski bolezn. Zofka je bila v Zagrebu, kjer se je borila proti sovražnikom nove države. Naenkrat je pri-

šla vest, da je Vladoša umrla... Na železnicah je bil nered, na mejah stroge revizije, vlaki polni samih verižnikov — tako smo se vozili... Bila je kakor izgubljena. Skušali smo jo razvedriti z razgovori o javnih razmerah. Zofka je postajala ob oknu in gledala ven. Saj se je peljala na grob svoje Vladoše. Po dvuednevni vožnji smo dospeli v Prago. Na kolodvoru nas je zapustila in se odpeljala na pokopališče... Mogli smo le od daleč slutiti njeno bolešč; kdor bo prečital to knjigo, jo bo razumel popolnoma.

Velika je bila duša žene, ki je napisala v teh povesticah življenje svojih otrok. Milijone mater preživlja isto srečo in iste bolesti, a redka je knjiga, ki bi tako govorila o njih. Naši otroci se bodo videli v tej knjigi kakor v ogledalu. Zato jim bodo ostale nepozabne te lepe slike prve mladosti. Za šolo bo to prava vzgojna knjiga. Naša pisateljica rešuje tu vzgojna vprašanja na razumljiv način za vsakogar, ki zna čitati.

Ne vemo, katera iz teh 16 povestic je najlepša. Nekaterim bo bolj ugajala ta, drugim druga. Vsaka ima v sebi kaj zanimivega: smeh in jok, radost in bolešč, zabavo in delo — vse se vrsti pred nami kakor v vsakem otroškem življenju — v vsem pa velika ljubezen, ki premaguje vse težave.

Zato bodo posebno naše matere hvaležne Vodnikovi družbi, da jim je ustregla s to lepo knjigo in nas bo veselilo, če bodo nam čitateljice napisale kake misli o tej knjigi, ki jih bomo radi priobčili v »Domovini«. Na ta način tudi ustvarimo več vezi med družbo in čitatelji in spoznamo, kako in katere knjige dobijo največ odmeva v narodu.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

O najvišji gori v Alpah in o ledenikih

Visoke gore so bile za človeštvo že dolgo časa nekaj, kar je vzbujalo strah in grozo. Ne samo da je človek mislil, da ne more nanje, bil je prepričan, da ne sme, ker je tam domovina nadnaravnih bitij, ki bi ga mučila, če bi si upal v njihov dom.

Ko pa se je začel človek truditi, da pobliže spozna svet, na katerem biva, so ga zamikale tudi gore, kamor ga je gnalo hrepenenje, da spozna tudi ta dotlej nepoznani del prirode. A ne samo želja po novih spoznanjih, še nekaj drugega ga je gnalo na strme, odljudne snežnike: preizkusiti je hotel svoje sile, kljubovati zaprekam, zmagati.

V naslednjih vrsticah bomo skušali povedati nekaj o najvišji gori v Evropi. Tej gori je ime Mont Blanc (izgovori monblanc!), francoska beseda, po naše bi se reklo Bela gora. Ime ima od tega, ker jo odeva večer sneg. Leži na meji treh držav: Švice, Francoske in Italije.

Dolgo časa je minilo, preden si je človek upal priti na to najvišjo evropsko goro. Mož, ki se je s tem proslavil, je bil naravoslovec Saussure (izgovori Sosir!). Dan, ko je Saussure stopil na najvišjo točko Evrope, smemo imenovati rojstni dan alpinizma (hribolastva). To je bilo leta 1778. Takrat ljudje še niso tako lazili po gorah kakor dandanes. Le na malo visokih vrhov je bila že stopila človeška noga. Šele sredi 19. stoletja, ko so odkrili Angleži lepoto Švice, se je začela tekma tudi v tej panogi človeškega udejstvovanja. Danes je le še malo vrhov v Alpah, na katere še ni nihče splezal. Hribolastvo je postalo nekaj splošnega, danes hodi po gorah na tisoče vnetih hribolazcev.

Da je bila najvišja gora Evrope med prvimi, na katere je prišel hribolazec, je morda slučaj. Dostop na vrh ni nič kaj težak, je le zelo naporen, ker je pot zelo dolga. Vrhovi, ki ga obdajajo, so s svojimi skoro navpičnimi stenami, krušljivim kamenjem in temnimi prepadi neprimerno težji. Tudi so morda drugi vrhovi zanimivejši, ali Mont Blanc ima nekaj, po čemer presega vse druge gore: vtis, ki ga napravijo ledeni orjaki in ledeniki skupine Mont Blanca je neprekosljiv. Zlasti ledeniki presega vsako domiš-

ljijo. Tri in dvajset jih je, največji pa je tako zvano Ledeno morje, ki se vleče proti severu skoro v dolino reke Arné, v kateri leži Chamoni (izgovori Šamoni), najznamenitejše izhodišče za Mont Blanc.

Snežniki so stisnjena ledena gmeta. Nastali so iz padavin, ki v višini 4000 metrov padajo na zemljo kot sneg. Deset do dvanajst metrov je visok droban sneg, ki se vsako leto zniža po lastni teži na dva do pet metrov, in ko izgine iz njega ves zrak, nastane iz tega 1½ do 2½ metra debela plast ledu. Ta led pa ne ostane na istem mestu, ker bi bil mogel zrasti že v ogromne višine. Lednik teče. Najvišji alpski snežniki se premikajo 50 do 100 m na leto, pri močnem strmcu celo do 300 m, to je, lednik se premakne na dan za 15 do 85 cm (na Himalaji v Aziji so opazovali premikanje do 3 metrov, na Grenlandiji do 30 metrov).

Lednik teče tako nepretrgoma, nekoliko počasneje pozimi, nekoliko hitreje, kadar solnce na spodnjem koncu lednika močnejše greje in topi led, ki teče v potokih v dolino. Kjer leži lednik precej vodoravno, se drži ledena gmeta skupaj; na strmem svetu pa se ledena gmeta razkolje, in to tam, kjer položna struga nenadoma preide v zelo strmo.

Prostor, ki ga pokriva večni led v Alpah, znaša 3500 km². Posamezni ledeniki so jako ogromni, dolgi na primer do 24 km. Proti vzhodu se znižujejo Alpe in tudi ledeniki prenehujejo, na našem Triglavu je zadnji, a je v primeru z drugimi jako majhen. Zadnji ostanek lednika pa je v Kamniškili Alpah v severni kadunji med Skuto in Rinko, kamor le redkokdaj posije solnce in kamor padajo z omenjenih vrhov v obliki plazov ogromne množine snega.

ZANIMIVOSTI

Pragozdi v Severni Ameriki

Pragozdi Severne Amerike, nekdanji lovišča Indijancev, so se temeljito izpremenili. Indijanska plemena zastopajo delavci po farmah in žagah, od časa do časa pa potujejo po zemlji svojih slavni prednikov današnji Indijanci v malih gruščah kakor naši cigani. Beli mož je rdečega temeljito preobrazil. Rdeči je prevzel od belega vse njegove običaje, strasti in slabosti, od starih vrlih mu je pa le malo ostalo.

Sredi teh pragozdov je jezero v premeru kakih 25 km. Ob tem jezeru je trajno naseljeno vsega skupaj okrog 50 ljudi. Eni živijo kot samotarji, drugi pa po dva, trije ali še več skupaj v lesenih hišicah. Najbližja soseda imata dobro uro hoda od kočice do kočice. Središče take naselbine je žaga in tu ima človek priliko, da v teku enega meseca spozna vse naseljenca. Še tako zakrknjena samotarje privede namreč v tem času gotovo kaka potreba na žago. Naseljenci so koščeni, mrki ljudje prav čudnih običajev. Ko pride tak puščavnik v hišo, prisede in pomaga brez besede, pa naj bodo ljudje pri jedi ali pri delu. Ko je dodobra pomagal, šele pride na dan z besedo, tega pa še ne pove, kaj ga je privedlo. Po preteku kake ure vpraša tako mimogrede, ali so videli kako pobeglo živino. Ko mu razložijo, da so zajeli take in take živali in da jih imajo v hlevu, dokler ne pride ponje lastnik, malo pokima in čez nekaj časa se brez besede izgubi v gozd s svojimi živalmi.

Med pragozdniimi prebivalci je tudi nekaj Indijancev. To so bolj mrki ljudje, kakor so bili njihovi predniki. To so razočaranci nad civilizacijo in nad rojaki. Tak samotar ima z drugimi naseljenci le najpotrebnejše stike; če se pa s kom spoprijazni, je to prijateljstvo trdno in neomajno. Indijanec starega kova čuva nad svojim prijateljem kakor mati nad svojim otrokom. Beli prijatelj se niti ne zaveda, kaj vse je že zanj storil rdeči brat. Ta je skrajno molčeč. Če po dolgem času od daleč pride na obisk, stisne roko prav krepko, se za nekaj časa molče vsede na prag kočice, stisne zopet roko in molče odide v gozd.

Pragozdove izkoriščajo mnoga lesna podjetja, ki dobivajo delavce od vsepovsod. Delavci do-

bijo od podjetja vso oskrbo in 30 do 40 dolarjev mesečno, delajo pa dnevno do 11 ur. Za prenočišče si na delovnem prostoru postavijo barako. Ker so noči mrzle, se za spanje oblečejo tako, da se lahko zjutraj brez vsakega oblačenja in pripravljanja lotijo dela. Umivajo se zvečer po dovršenem delu, nekateri od starih gozdnikov pa sploh le redkokdaj, ker trdijo, da je umazanost najboljša sredstvo pred moskiti.

Moskiti so strašna pragozdna nadloga. V močvirnejših krajih morajo ljudje v najhujši vročini delati v rokavicah, ki segajo preko rokava, in v gumijastih maskah, ki zakrivajo celo glavo. Tako morajo tudi spat, pa jim ta nadležni mrčes tudi skozi najmanjše luknjice take obleke pride do živega.

Pragozdovi današnjih dni so samo v tem enaki nekdanjim, da so torišče hudih bojov za obstanek.

× Sestra bivšega nemškega cesarja se je poročila z ruskim plesalcem. Te dni se je sestra bivšega nemškega cesarja Viljema, princesa Viktorija Schaumburg-Lippe, poročila z ruskim plesalcem 28letnim Fedorjem Zubkovom. Kljub vsem grožnjam in smešenju s strani sorodnikov in nemškega plemstva ter odporu cerkvenega oblastva, ki je odreklo sodelovanje in prepovedalo vsem podrejenim duhovnikom opraviti poroko, se princesa ni dala ugnati in se je 19. t. m. v Bonnu poročila. Dasi je bila poroka strogo tajna in so se celo širile vesti, da bo treba rok preložiti, ker ženin baje še ni imel svojih listin v redu, se je vendar zbrala pred poročnim uradom (poroka je bila civilna) številna množica radovednežev, ki so si privoščili marsikako opazko na račun stare neveste in mladega ženina. Cerkevna poroka se je vršila malo kasneje, in sicer po pravoslavnem obredu. Nevesta je stara 62 let, ženin pa 28. Viljem je zelo ogorčen nad poroko svoje sestre z ruskim plesalcem in je princesi dal povedati, da je odslej ne pozna več.

× Najstarejši parlament in obenem tudi eden najmanjših, če ni morebiti celo najmanjši, ker šteje samo 42 članov, je islandski parlament. Islandska bo namreč leta 1930. slavila tisočletnico svojega parlamenta. V letu 930. so se kmetje in trgovci tega otoka sestali prvič, da se dogovore, ali naj sprejmejo novo krščansko vero ali pa naj še nadalje obožujejo poganskega boga Votana. Z veliko večino glasov je bilo sprejeto krščanstvo.

× Nečuvveno barbarstvo ameriških sodišč. Nedavno je bil v mestu Mariont v Severni Ameriki obsojen na smrt Črnogorec Rado Milič, obtožen umora. Milič je sicer priznal svoje dejanje, zagovarjal pa se je, da je to storil v samoodrambi. To so potrdile tudi razne priče, čeprav ni bilo pravih dokazov, da je Milič morilec, ga je sodišče spoznalo za krivega in obsodilo na smrt na vešalih. Vsi protesti niso nič pomagali in tudi posredovanje jugoslovenskega konzula v Chicagu je ostalo brezuspešno. Rado Milič je moral na vislice. Tik pred usmrtnitvijo se je Milič obrnil proti državnemu pravdniku in izjavil: »Oni mož tamle me je spravil na vešala. Najel je priče, ki so krivo pričale zoper mene. Da, ubijalec sem, toda ubil sem moža, ki mi je stregel po življenju. Gospod državni pravdnik to dobro vé. Zato naj bo proklet!« Hotel je še dalje govoriti, toda krvnik ga je tiral na vešala in izvršil kazen.

× Skoro 20 let po nedolžnem zaprt. V letu 1909. se je vršila v Edinburgu na Škotskem sodna razprava, ki je takrat silno razburila vso Evropo. Nemeec Oskar Slater iz Šlezije je bil obtožen roparskega umora in obsojen na smrt, kasneje pa pomiloščen na dosmrtno ječo. Slaterjeva zadeva je zelo zanimiva in značilna za sodno prakso na Škotskem. Decembra 1908. je bila v Glasgowu

umorjena in orošana 82letna starka Marion Gilekricht. Umora je bil osumljen Slater, zoper katerega so sicer pričale nekatere neznatne okolnosti, toda pravega dokaza o njegovih krivdi ni bilo. Usodno je bilo za Slaterja, da se je pet dni po umoru odpeljal v Newyork, kjer so ga pa kmalu aretirali. Slater pa ni čakal na pogajanja, ki so se vršila med ameriški in angleškimi oblastvi, marveč se je prostovoljno vrnil na Škotsko ter se javil sodišču. Razprava je trajala štiri dni. Porotniki so glasovali oddvojeno. Dočim se jih je devet izreklo za krivdo obtoženca, so štirje glasovali, da krivda ni dokazana, eden pa je celo pripomnil, da je Slater nedolžen. Angleška postava določa v takem primeru obnovitev razprave, dočim škotski zakon tega ne predvideva. Slater je bil obsojen na smrt. Ta brezobzirna obsodba je vzbudila odpor vsega kulturnega sveta in sodišču je bila poslana posebna prošnja, podpisana od 20.000 oseb, ki so protestirale proti obsodbi. Vsi ti protesti pa so pomagali le v toliko, da je bil Slater pomiloščen na dosmrtno ječo. Te dni pa je bil Slater po 18letni prestani kazni izpuščen. Sodišče tega koraka ni utemeljevalo kot dokaz, da je bil Slater nedolžen, pač pa, da gre le za pomiloščenje.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Jerebičje konzerve.

Miha: »Kaj počenjaš?«
 Boltežar: »Otvoril sem tvornico za jerebičje konzerve.«
 Miha: »Kaj stane ena konzerva?«
 Boltežar: »Pet dinarjev.«
 Miha: »Kaj praviš? Kako ti je mogoče prodajati konzerve po taki ceni, ko stane jerebica sama 25 dinarjev!«
 Boltežar: »Veš, jerebičje meso mešam s konjskim.«
 Miha: »A tako! V kakem razmerju pa?«
 Boltežar: »No, na eno jerebico enega konja.«
Vzdih.

»Adam je žrtvoval eno rebro, da je dobil Evo. Koliko Adamov bi danes žrtvovalo po pet reber, samo da bi se znebili svojih Ev!«

Oče in sinko.

Oče: »Slavni Američan Washington je bil v tvojih letih prvi učenec v razredu.«
 Sinko: »V tvojih pa predsednik ameriške republike.«

Premočno okrepčilo.

Gospodinja: »Gospod zdravnik, zdi se mi, da je bilo okrepčevalno sredstvo, ki ste ga predpisali našemu Jurčku, premočno.«

Zdravnik: »Kako to?«

Gospodinja: »V tem kratkem času, ko je jemal okrepčilo, je razbil ogledalo, eno skledo, dve vazni in krožnik; svojemu lesenemu konjiču je izpulil rep in se stebel z našim podnajemnikom...«

Kolumbovo jajce
 to sicer ni, pač pa potrebno sito
 »Kompleta« čajna ročka, ki omogoča dovršeno pripravo čaja in nu s tem najvišji čajni užitki. Voni, moč in izdatnost so popolnoma razvil in čajni listi temeljito izbrščeni.

Vi prejmete »Kompleta« ročko poštano vredne F. Majaci, Maribor, ako si pošljete prazne omote čaja znamke »Čajna ročka« v vrednosti prodajnega čaja od 3 kg, nadalje 5 kg spoda-ječo puščico za stador ali vtihalno iz smetane ali čajno shodčico, ako si pošljete praznih omotov za 3 kg vrednosti prodajnega čaja.

ČAJNA ROČKA

Nesrečnik.

Mohovt (toži svojemu prijatelju): »Denar sem izgubil pri nesrečni kupčiji, avtomobil mi je bil ukraden, žena mi je ušla ... Povej mi, kaj hujšega razen smrti se mi more še zgoditi!«
 Prijatelj: »Zgoditi se ti more še, da se ti bo vrnila žena...«

Dober odgovor.

Mamca (se spravlja zvečer v gledališče in prigovarja gledni Milici): »Le pojdi pridno spat. Ob tem času spe že vsa mala piščeta.«
 Milica: »Da, res je. Z njimi pa počivajo tudi koklje...«

Dva šolarja.

Mihec: »Veš, moj oče je trgovec v Ljubljani.«
 Nejček: »Tako? Na debelo?«
 Mihec: »Ne, na drobno. On prodaja po ulicah slaščice.«

CENE MANUFAKTURNEGA BLAGA

Double za suknje	165 180 250	Velourje za mantelne	120 150 220	Barhent	16 22 36
Zimske suknje	90 150 220	Pliš za mantelne	250 350	Kovtri	125 185 240
Črni kamgarn	185 260 340	Baržun	32 48 130	Kod	140 180 350

JOSIP ŠLIBAR, LJUBLJANA, Stari trg 21, poleg Zalaznika

Nepridiprav.

Gospodar: «Kaj pa delaš na moji jablani?»

Nepridiprav: «Ničesar hudega, gospod. Pobral sem jabolko, ki je padlo na tla, in ga bom sedaj nazaj priljeplil...»

Pri urarju.

Stranka: «Vaša ura, ki ste mi jo prodali, ni vredna pol dinarja. Če je ne tresem, sploh ne gre. No, in če gre, uhaja dnevno 20 minut naprej.»

Urar: «Gotovo jo preveč tresete, pa vam uhaja...»

Na občinski seji.

Župan: «Za novo pokopališče predlagam prostor za mestnim gozdičem, ker mi mora vsakdo pritrditi, da je to najbolj zdrav kraj v vsej okolici.»

Polagoma.

Zdravnik: «No, kako ste obvestili bolnika, da ima živeti še samo pet dni?»

Strežnica: «Prav polagoma. Najprej sem začela z enim dnevom, potem z dvema in tako naprej...»

V šoli.

Učitelj je razložil učencem posledice uživanja alkoholnih pijač in je vprašal: «Kdo izmed vas je že pil kdaj kozarec piva?»

Tonček: «Jaz.»

Učitelj: «No, kaj si pri tem opazil?»

Tonček: «Da jih je naš ata med tem časom izpil šest...»

Neumestni ukor.

Žena: «Uh, kakšen drvar si ti! Zakaj se pa nisi odkril moji prijateljici?»

Listnica uredništva

Kočevje. M. J. Objavljeno, če ne prej, v božični ali novoletni številki. Prosimo Vas, da nam pošljete prav kratkih povesti, ki nam bodo posebno dobro došle za Božič in novo leto.

Ponikve. Žal, ne moremo priobčiti, ker smo imeli že več mistifikacij. Priobčili Vam bomo prihodnjič, če nam pošljete nov dopis, potrjen od bližnje organizacije SDS.

Izdaja za konzorcij «Domovine» Adolf Ribnikar.

Loški potok. Ako bo le mogoče, bomo vpoštevamo Vašo prošnjo. Strašno dolgo je!

Laško. Ali ni bolje, da se dopis ne objavi?

MALI OGLASI

Preklic. 279

Podpisani preklicujem vse žaljive besede, katere sem izrazil dne 6. novembra 1927. proti Antonu Kržišniku, trgovcu v Stari vasi, in se mu s tem zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Ziri, dne 13. novembra 1927.

Jakob Demšar.

Prodaj posestvo

tik glavne ceste, pet minut do farne cerkve pri Svetem Petru na Medvedovem Selu, deset minut do kolodvora Mestinje. Hiša je zidana, z opeko krita in popolnoma prenovljena ter ima tri krasne, velike sobe, kuhinjo, vežo in dve kleti. Pripravna je za gostilno ali kako obrt, odnosno trgovino. Zraven je hlev za vse gospodarske potrebe. Cena 40.000 Din. Maks Regoršek v Smarjah pri Jelšah. 280

Čevljarskega mojstra 278

iščem, ki bi vzel 15letnega fanta kot vajenca. — Ponudbe na naslov: Alojzij Nova k, usnar na Jagjenci, pošta Radeče pri Zidanem mostu.

Čevljarstvo! 277

Prodaj letno do 1000 parov čevljev, zaradi tega se želim seznaniti v svrhu ženitve s poštenim dekletom, starim 17 do 20 let. Izučenim čevljarstva ali izdelovanja gornjih delov. Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, pod «Čevljarstvo» na upravo «Domovine».

Lovci, kmetje!

prodajte kože od divjačine za drag denar tvrdki

Zdravljenje

in krepitev organizma.

Človeški organizem ostane zdrav, mlad in sposoben za delo samo dotlej, dokler njegove življenske žleze normalno funkcionirajo, to je, da so zdrave. Bolne ali oslabele žleze ne preskrbujejo organizma z energijo tvornim fermentom, radi česar zastaja reden obtok krvi in izmena materij; v organizmu se poraja mokrotna kislina, urati in drugi strupi, ki izsilijo slabost; razne bolezni, presgodno ostarelost, onemoglost in smrt. No, na srečo so svetovali učenjaki (Broun-Sekar, Karno, Voronov) dokazali, da bolni, oslabele ali nemočni organizem po fiziološkem ekstraktu živalske žleze, kakor je «Kalefluid» D. Kaleničenko, zopet osdravi ter postane zopet sposoben za delo, ker

«Kalefluid» D. Kaleničenko

pomlajuje vse elemente organizma, vrača moč in zdravje, regulira delo vseh organov in žlez, a tudi izmeno materij, razkrajja in odpravlja iz organizma mokračno kislino, urate in druge strupe, ki nosijo v sebi bolezni, nesposobnost za delo, starost in nato smrt.

Po zdravljenju s «Kalefluidom» poneha neurastenija, slabost, bolezni in hitro so odpravljene tudi prejšnje bolezni; oslabele žleze postaja zopet zdrav, sposoben za delo in uživa zopet vse radosti mladih let. «Kalefluid» je odkrivan z mnogimi nagradami v Parizu, Londonu, Bruslu, Firenci in Rimu; pet «Grand Prix» ter velika zlata kolajna na izloži v Rimu leta 1927. «Kalefluid» se prodaja v lekarnah in drogerijah. Pošilja se po povšetju. Ekspedicija brezplačna. — Za Francosko: Societé «Kalefluid» D. Kaleničenko, 7, rue de 1, Quest Neully fur Seine pres Paris. — Za Angleško: Generale Agency of «Kalefluid» 63, Harington Gardens, London, S. W. 7. — Za Ameriko: Bibikof. 7934. Belle av. Detroit Mich., U. S. A.

Literatura «Pomlajenje in zdravljenje organizma» se pošilja vsakomur brezplačno in franko. Naslavljajte: Beograd, Katičeva ulica št. 1, Miloš Marković.

Priporočljivi najlepši nakup pri

ČEŠNIKU

Ljubljana, Lingarjeva ulica

Urejuje Vlad. Kapus.

Jesen - zima, 26

najcenejši nakup

češkega in angleškega blaga za moške površnike in ženske plašče, kakor tudi raznega sukna za obleke ter vseh vrst parheta, katerega prodajam radi prevelike zaloge izpod nabavne cene.

Se priporočam cenjenemu občinstvu, ANTON SAVNIK, Škofja Loka.

REVMATIZEM

Zahvalna izjava.

Gosp. drju. I. Rahlejevu

Beograd
Kocovska ulica 64.

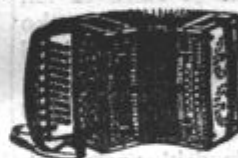
Spoštovani gospod doktor! Vaše rešilno zdravilo Radio Balsamika je pomirilo moje hude revmatične bolečine. Zato se Vam zahvaljujem in Vam čestitam na tem velikem uspehu. S prvih steklenico, ki ste mi jo poslali, sem se ozdravil. Ker vidim, da me bo to rešilo, Vas prosim, da mi po poštne povzetju pošljete še dve steklenici Radio Balsamike in se Vam v naprej zahvaljujem. Iskrena Vam hvala, g. doktor!

S spoštovanjem

Tojofilo Mitrović.

Manastirac-Južni Brod, 17. junija 1927.

Zdravilo «RADIO BALSAMIKA» izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju laboratorij «RADIO BALSAMIKA» dr. I. Rahlejeva v Beogradu, Kocovska ulica 64.

Violine od 95 Din,
gramofoni od 345 Din,
ročne harmonike od
85 Din, mandoline od
136 Din, citre od
192 Din, gitare od
207 Din, lesena in
pločevinska pihala,
tamburice itd. v prvovrstni kvaliteti, po izredno
nizkih cenah, direktno iz tovarniškega skladišča 8 dni na
ogled. Instrument, ki Vam ne bi ugajal, vzamemo nazaj.

Velik ilustrirani cenik sastonj. Zahtevajte ga takoj od tvrdke: Skladišče

MEINEL & HEROLD
tovarna glasbil, gramofonov in harmonik, MARIBOR št. 104

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928.,

ki ima 366 dni.

«VELIKA PRATIKA» je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradodov najbolj vpoštovan in je še danes najbolj obrajšan.

Letočni obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

«VELIKA PRATIKA» je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in tane 5 Din. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri 251

Blasnikova naslednikih, Kiskovec in Gile, Ljubljana, Breg 12.

Posteljne odeje, lastni izdelak, od 160 Din naprej. — Posteljne garniture od 300 Din naprej. — Preproge, zavese, porhetaste rjuhe 200, 220, 230 cm dolge. — Ogrinjalke kocke, pleti. — Velur, pliš, Ismel za mantelne. — Ogrski koci, dolgodiaki. — Konjski koci, plahte. — Perje, kg od 45 Din naprej.

Za Narodno tiskarno Fran Jezerski.